[redacted]

Van: [redacted]@politie.nl>
Verzonden: dinsdag 23 juni 2020 10:50
Aan: %LIMC, CLAS
CC: [redacted]A.M.M.)
Onderwerp: RE: Spotrep Stichting Viruswaanzin.nl

Categorieën: Afgerond

Beste [redacted]

Dank je wel voor het toesturen afgelopen vrijdag van deze spotrep. Het was de eerste die ik ontving en ben zeer onder de indruk.
Een vraag: zouden jullie ook mijn collega [redacted] willen toevoegen aan de verzendlijst? Haar mailadres: [redacted]@politie.nl

Hartelijke dank!

Hartelijke groeten,

[redacted]

Politie | Directie Communicatie | Team Advies
Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP, Den Haag

Postbus 17107, 2502 CC, Den Haag
[redacted]

Twitter @Politie

Van: [redacted]@mindef.nl [[redacted]@mindef.nl]
Verzonden: vrijdag 19 juni 2020 16:20
Aan [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@minjenv.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@minjenv.nl; [redacted]@vggm.nl; [redacted]@minjenv.nl; [redacted]@ifv.nl; [redacted]nctv.minvenj.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@minvenj.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@brandweerflevoland.nl; [redacted]@ifv.nl; [redacted]@ifv.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@minjenv.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@ifv.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@minjenv.nl; [redacted] ; [redacted]@NCTV.MinJenV
CC: [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl;

[redacted]@mindef.nl; [redacted]@mindef.nl
Onderwerp: Spotrep Stichting Viruswaanzin.nl

Geachte ontvanger,

Gevoegd vindt u een zogeheten 'Spotrep'. In dit product signaleert het LIMC een situatie die mogelijk tijd-kritisch is.

In deze Spotrep staat nadere duiding over een voorgenomen demonstratie in Den Haag 21 juni a.s. op basis van open bronnen. Verdere updates vinden als gewoonlijk plaats in de reguliere wekelijkse producten van het LIMC.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Land Information Manoeuvre Center
LIMC
Stay safe!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
---------- Disclaimer ----------
De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.
Kennisneming door anderen is niet toegestaan.
De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.
Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.
Conform het beveiligingsbeleid van de Politie wordt e-mail van en naar de politie gecontroleerd op virussen, spam en phishing en moet deze e-mail voldoen aan de voor de overheid verplichte mailbeveiligingsstandaarden die zijn vastgesteld door het Forum Standaardisatie. Mail die niet voldoet aan het beveiligingsbeleid kan worden geblokkeerd waardoor deze de geadresseerde niet bereikt. De geadresseerde wordt hiervan niet in kennis gesteld.

OOCL
COMMANDANT OOCL
[redacted]

CLAS2020008236 / 29-6-2020

HQ OOCL
APELDOORN
241200BJUNI20
Referentienummer:
2020008236

FRAGO 011 (VOORTZETTING LIMC) BIJ OPERATIEBEVEL NR 2020-039 (RESILIENCE COVID-19) VAN COMMANDANT OPERATIONEEL ONDERSTEUNINGSCOMMANDO LAND

Tijdzone: B

Refertes:
1. OPBEVEL nr. 2020-039 (RESILIENCE COVID-19) van C-OOCL d.d. 16 april 2020;
2. FRAGO 004 (LAND INFORMATION MANOEUVRE CENTRE) bij ref. 1 d.d. 15 april 2020;
3. FRAGO 009 (VULLING LIMC) bij ref.1 d.d. 7 mei 2020;
4. OPBEVEL nr. 2020-25 (COVID-19) van C-OOCL d.d. 13 februari 2020;
5. FRAGO 001 bij OPBEVEL nr. 2020-025 (COVID-19) van C-OOCL.

1. TOESTAND
   a. Algemeen
      Geen afwijkingen van ref. 1.
   b. Specifiek
      (1) OPBEVEL 2020-039 (RESILIENCE COVID-19) is, tot nader order, geldig tot 1-9-2020. Deze FRAGO is daarom geldig voor dezelfde periode;
      (2) Deze FRAGO is een verfijning op FRAGO 004 (LAND INFORMATION MANOEUVRE CENTRE);
      (3) FRAGO 009 (VULLING LIMC) komt te vervallen;
      (4) De in FRAGO 001 (ref. 5) opgenomen bepalingen in relatie tot het LIMC komen eveneens te vervallen.
   c. Eigen troepen
      CLAS
      Zoals opgenomen in Operationeel Kader voor het Landoptreden (OKL) wil het CLAS zich gaan ontwikkelen tot een genetwerkte en informatiegestuurde Landmacht. De oprichting van een LIMC past binnen deze ontwikkeling. Zo is afdeling Strategie & Plannen bezig met het uitwerken van diverse marsroutes binnen het OKL. Informatiegestuurd optreden (IGO) ziet men als een *cross-functional* thema/marsroute. Het LIMC wordt benoemd in de (concept) CLAS Visie IGO en zal daar, zoals het er nu uitziet, als marsroute verder worden uitgewerkt. De uitkomsten hiervan geven richting aan de definitieve wijze waarop het LIMC vorm wordt gegeven. De resultaten van deze studies zijn echter niet op korte termijn te verwachten.

2. OPDRACHT
   Lever personeel ten behoeve van het Land Information Manoeuvre Centre (LIMC) cfm bijlage B-1 t/m 1 september 2020.

3. UITVOERING
   Oogmerk
   Geen afwijkingen van ref. 1

   a. Operatieconcept
      De COVID-crisis lijkt vooralsnog in hevigheid af te nemen, dit biedt ruimte voor het LIMC om invulling te geven aan steunverzoeken in het kader van Strafrechtelijke Handhaving van de Rechtsorde (SHRO). Deze bijdrage aan de SHRO blijft nevengeschikt aan de taken in relatie tot COVID. Verder blijft het noodzakelijk om met behulp van nieuwe technologieën en beter gebruik van informatie, het militaire optreden te verbeteren, in lijn met het eerder geformuleerde oogmerk. De in deze order beschreven organisatie maakt het mogelijk om minimaal tot 1 september 2020 invulling te geven aan deze taken. Voor de periode na deze datum wordt nog aanvullende *commanders guidance* verstrekt. Op basis hiervan wordt de voortzetting van het LIMC na 1 september 2020 vorm gegeven.

b. Opdrachten aan sub eenheden
   (1) VUSTCO
   Lever personeel cfm bijlage B-1;
   (2) 1CMICO
      (a) Lever personeel cfm bijlage B-1;
      (b) Draag zorg voor de uitvraag van de reservistenbehoefte cfm bijlage B-1;
      (c) Draag zorg voor de administratieve afhandeling van de reservisteninzet. i.o.m. LIMC en HQ OOCL.
   (3) B&TCO
   Lever personeel cfm bijlage B-1.
   (4) C2OSTCO
   Lever personeel cfm bijlage B-1.
   (5) JISTARC
      (a) Lever personeel cfm bijlage B-1;
      (b) Continueer C2Ost capaciteit t.b.v. instandhouding LIMC-netwerk.
   (6) LIMC
      (a) Ontwikkel een plan van aanpak voor de voortzetting en invulling van het LIMC in de periode september 2020 tot september 2021;
      (b) Coördineer de opvang, begeleiding en evt. legering van het ter beschikking gestelde personeel.
   (7) OG CLAS
   Lever één beveiligingsfunctionaris niveau 3 t.b.v. het opstellen van het Integraal Beveiligingsplan.

c. Coördinerende bepalingen
   (1) Tijdsbalk
      (a) Per direct : Vulling LIMC cfm bijlage B-1;
      (b) NLT 301700Bjuni20 : Contactgegevens steunend personeel bekend stellen aan het LIMC;
      (c) TBD : verstrekken *Commanders guidance* m.b.t. voortzetting LIMC periode na 1-9;
      (d) TBD : Presenteren PvA LIMC aan C-OOCL;
      (e) 010000Bsept20 : Start werkorganisatie LIMC 2020-2021.
   (2) Vulling van de in bijlage B-1 opgenomen functies is per direct voorzien t/m 1-9-'20, tenzij hier tijdens de *manning conference* separate afspraken over zijn gemaakt;
   (3) Bij de uitvraag van reservisten wordt einde inzet vooralsnog gepland t/m 31-12-2020;
   (4) In beginsel dient het toegewezen personeel de gehele periode beschikbaar te zijn voor het LIMC, afwijkingen hiervan dienen te worden afgestemd met CS LIMC;
   (5) Het in bijlage B-1 opgenomen personeel wordt TACON gesteld aan C-LIMC, waarbij bestaande afspraken gehandhaafd blijven (zoals ouderschapsverlof);
   (6) Werklocatie LIMC: Lkol Tonnet Kazerne, 't Harde, geb 230.

4. LOGISTIEK
   a. Personeelslogistiek
      (1) Indien de duur van de ondersteuning langer dan 28 dagen bedraagt, wordt het personeel tijdelijk tewerkgesteld op arbeidsplaats [redacted];
      (2). Genoemde AP heeft een plafond van 50;
      (3) Personeel rapporteert aan [redacted]: C-LIMC.
   b. Financiën
      Indien de additionele reservisteninzet t.b.v. het LIMC leidt tot verdringingseffecten op reeds toegewezen budgetten, dan dient dit afgestemd te worden met OOCL/HQ/G3/BUR BES.

5. BEVELVOERING EN VERBINDINGEN
   a. Bevelvoering
      (1) C-LIMC [redacted]
      (2) Plv C-LIMC / CS : [redacted]
      (3) POC G3 OOCL : [redacted]

OOCL
COMMANDANT OOCL

[redacted]

"VOORTZETTING LIMC"

b. Verbindingen
(1) C-LIMC :
(2) Plv C-LIMC :
(3) Frontoffice LIMC :
(4) POC G3 OOCL :

[redacted]

Waarmerking

Hoofd Sectie G3 OOCL

Commandant OOCL

[redacted]

Bijlagen:
B-1: Organisatie
ZZ: Verzendlijst

[redacted]

BIJLAGE B-1 (ORGANISATIE) FRAGO 11 (VOORTZETTING LIMC) BIJ OPORDER NR 2020-039 VAN COMMANDANT OPERATIONEEL ONDERSTEUNINGSCOMMANDO LAND

FUNCTIONELE Cell	FUNCTIONELE Cluster/team	FUNCTIONARIS	RANG	Leverende eenheid	Datum aanvang	Datum einde	Bijzonderheden
CMD cell		C-LIMC	Lkol	JISTARC	z.s.m.	TBD	
		Plv C-LIMC / CS	Maj pre-MD	JISTARC	22-jun	31-12-20	
		Stafofficier algemeen	Lnt-Kap/bgr	TBD	TBD	01-09-20	- Vulling na besluitvorming C-OOCL - na 1-9-2020 vulling vanuit reservistenbestand (d.z.v. 1CMICO)
		Stafadjudant LIMC	AOOI	TBD	TBD	01-09-20	- vulling na besluitvorming C-OOCL - geen I&V-achtergrond benodigd / voorkeur pre-MD
		CD&E	Majoor	LWC / CD&E	z.s.m.	TNO	onderling afgestemd met LWC
		Doorontwikkeling LIMC	n.v.t.	Inhuur	z.s.m.		contractverlening bezien d.z.v. JISTARC
PECE cell	Plans & Effects cluster	Chief PECE	Maj	JISTARC	29-jun	31-12-20	
		Frontdesk / comms office	Kpl	TBD	TBD	01-09-20	- vulling na besluitvorming C-OOCL - algemene werkzaamheden, geen aanvullende vaardigheden benodigd
		IRM manager	Kap	JISTARC	22-jun	31-10-20	I&V-opgeleid volstaat
		Toeg IRM/RFI manager	Sgt-AOOI	JISTARC	z.s.m.	01-09-20	geen functionaris beschikbaar van 13-7 t/m 19-7
	Collection & Engagement cluster	Accountmngr/LNO	Kap-Maj/ S10-11	JISTARC	z.s.m.	31-12-20	
		Open source collector	Sgt-Int	JISTARC	z.s.m.	31-12-20	Vulling Open source collector & Social media engagement wordt integraal afgestemd tussen JISTARC/1CMICo
		Open source collector	Sgt-Int	JISTARC	z.s.m.	31-12-20	
		Social media engagement / webcare	Sgt-Int	1CMICo	z.s.m.	31-12-20	

Analyse cell		Chief Analyse	Majoor	JISTARC	3-aug	31-12-20	
		Plv hoofd analysecell	Kap	JISTARC	6-jul	31-12-20	
	Team 1 Covidontwikkeling	Human Terrain Analist	Lnt-Kap	JISTARC	6-jul	31-12-20	
		Analist cognitieve laag / BGOA	Lnt-Kap	1CMICo	z.s.m.	31-12-20	zie details inhuur
		Human Terrain Analist	Lnt-Kap	JISTARC	6-jul	31-12-20	
		Analist / militair analist / BGOA	Sm-Kap	1CMICo	6-jul	31-12-20	
		Data analyst / datascience	Maj	1CMICo	n.v.t.	31-12-20	zie details inhuur
	Team 2 Desinformatie	Human Terrain Analist	Lnt-Kap	JISTARC	6-jul	31-12-20	
		Analist cognitieve laag / BGOA	Lnt-Kap	1CMICo	n.v.t.	31-12-20	zie details inhuur
		Human Terrain Analist	Lnt-Kap	JISTARC	6-jul	31-12-20	
		Analist / militair analist /BGOA	Sm-Kap	JISTARC	17-jul	31-12-20	
		Data analyst / datascience	TBD	1CMICo	z.s.m.	31-12-20	zie details inhuur
	Support team	Geo specialist	Lnt-Kap	JISTARC	n.v.t.	31-12-20	
		Geotechnician	Sm	JISTARC	6-jul	31-12-20	
		Genie intel	Sm-Kap	JISTARC	6-jul	31-12-20	
		Geocollator	Kpl1	JISTARC	6-jul	31-12-20	
		Data collator team 1	Sgt	JISTARC	6-jul	31-12-20	
		Data collator team 2	Sgt	niet vullen	n.v.t.	n.v.t.	voorlopig geen behoefte, meerbehoefte in onderlinge afstemming tussen JISTARC/CMICO

Design & Development cell		Chief D&D & overall communicatieadviseur	Maj	1CMICo	n.v.t.	31-12-20	zie details inhuur
		CMD specialist / Design & Distribution	Sgt-Lnt	1CMICo	n.v.t.	31-12-20	zie details inhuur
		CMD specialist / Design & Distribution	Sgt-Lnt	1CMICo	n.v.t.	31-12-20	zie details inhuur
DSC/ Devops cell		Chief DSC/DEVOPS	Maj-Lkol	1CMICo	n.v.t.	31-12-20	
		INFORMATIE MANAGER / plv cell chief	S1D-S11	JISTARC	n.v.t.	n.v.t.	Ondersteuning o.b.v. behoefte d.z.v. JISTARC/C2ost
		Systeem / netwerkbeheerder Linux	Sgt-AOOI		n.v.t.	n.v.t.	Steunverleningsverzoek
		C2ost / Database / systeem beheerder	Sgt-AOOI	JISTARC	n.v.t.	n.v.t.	Ondersteuning o.b.v. behoefte d.z.v. JISTARC/C2ost
		C2ost / systeem / Netwerkbeheerder	Sgt-AOOI	C2OSTCo	z.s.m.	01-09-20	Ondersteuning afstemmen met CS-LIMC
		Scripters/programmeurs	n.v.t.	JISTARC	n.v.t.	31-12-20	
		Data architect	TBD				zie details inhuur
		Data Engineer / datascience	n.v.t.	LWC/CD&E	n.v.t.	t.n.o.	separate afspraak LIMC/LWC
		Data Engineer / datascience	n.v.t.	Defensity College	n.v.t.	t.n.o.	separate afspraak LIMC/Defensity College
		Data Engineer / datascience	n.v.t.	DCC	n.v.t.	t.n.o.	separate afspraak LIMC/DCC

Details inhuur reservisten/burgerpersoneel

Inhuur burgerpersoneel

Functienaam	Contractbasis	Bijzonderheden
Doorontwikkeling LIMC	19 uurs	Contract [redacted] eindigt februari 2021 [redacted] staat open voor contractverlenging.
Doorontwikkeling LIMC	ZZP	Contract [redacted] eindigt in Juni 2021, [redacted] open voor contractverlenging.

Inhuur reservisten t.b.v. CMD-cell

Functienaam	Naam	Intern arbeidsovereenkomst (IAO)	DFE313 (appellijst)	Totaal	Bijzonderheden
Stafofficier algemeen	vacant	32	8	40	Op dit moment wordt deze functie niet ingevuld

[redacted]

Inhuur reservisten t.b.v. PECE					
Functienaam	**Naam**	**Intern arbeidsover-eenkomst (IAO)**	**DFE313 (appellijst)**	**Totaal**	**Bijzonderheden**
combi-functie Social media engagement & webcare	[redacted]	20	Geen	20	status IAO inzichtelijk maken d.z.v. 1CMICo
		4	Geen	4	status IAO inzichtelijk maken d.z.v. 1CMICo
		8	Geen	8	status IAO inzichtelijk maken d.z.v. 1CMICo
		8	Geen	8	status IAO inzichtelijk maken d.z.v. 1CMICo
		40		**40**	

Inhuur reservisten t.b.v. Analyse Cell :					
Functienaam	**Naam**	**Intern arbeidsover-eenkomst (IAO)**	**DFE313 (appellijst)**	**Totaal**	**Bijzonderheden**
Data analyst / datascience	[redacted]	32	8	40	IST: contract voor 32u/w tot medio dec '20 via appellijst. SOLL: 32u/w op IAO en 8 uur via appellijst voor de duur van 1 jaar.
		TBD	TBD		
Analist cognitieve laag / BGOA			40	40	Inhuur voor de periode 22-06 t/m 24-07.
Analist cognitieve laag / BGOA		16		16	Meeruren via appellijst
		12		12	Meeruren via appellijst
		12		12	Meeruren via appellijst
		72	**48**	**120**	

[redacted]

[redacted]

Inhuur reservisten t.b.v. D&D :					
Functienaam	Naam	Intern arbeidsover-eenkomst (IAO)	DFE313 (appellijst)	Totaal	Bijzonderheden
Gedeelde functie Chief D&D	[redacted]	16	8	24	status IAO inzichtelijk maken d.z.v. 1CMICo
		24	16	40	status IAO inzichtelijk maken d.z.v. 1CMICo
CMD specialist Design & Distribution		16	8	24	status IAO inzichtelijk maken d.z.v. 1CMICo
		0 (heeft reeds een IOA (KCT) en wordt op basis van deze IO ook ingezet t.b.v. hhet LIMC	8	8	status IAO inzichtelijk maken d.z.v. 1CMICo
CMD specialist Design & Distribution		24	0	24	[redacted] heeft reeds een IOA (KCT) en wordt op basis van deze IO ook ingezet t.b.v. het LIMC
		80	40	120	

Inhuur reservisten t.b.v. DSC/ Devops :					
Functienaam	Naam	Intern arbeidsover-eenkomst (IAO)	DFE313 (appellijst)	Totaal	Bijzonderheden
Chief DSC/DEVOPS	[redacted]	16	24	40	
Data architect	Vacant	32	8	40	
Inhuur via Defensity College					Via LIMC
Inhuur DCC					Via LIMC
		48	32	80	

[redacted]

BIJLAGE ZZ (VERZENDLIJST) BIJ FRAGO 011 (VOORTZETTING LIMC) BIJ ORDER NR 2020-039 VAN COMMANDANT OPERATIONEEL ONDERSTEUNINGSCOMMANDO LAND

INTERN

Eenheden:
1. VustCo;
2. B&TCo;
3. 1CMICO;
4. C2ostCo;
5. JISTARC;
6. LIMC.

HQ OOCL:
7. Commandant;
8. Plaatsvervangend Commandant;
9. Commando Adjudant;
10. Chef Staf;
11. Hoofd Sectie G1;
12. Hoofd Sectie G2;
13. Hoofd Sectie G3;
14. Hoofd Sectie G4;
15. Hoofd Sectie G5;
16. Hoofd Sectie G6;
17. Hoofd Sectie Verplaatsingen;
18. Hoofd Bureau Communicatie;
19. Hoofd Bureau Juridische Zaken;
20. Secretaris Medezeggenschapscommissie;
21. Stafarts;
22. Dedicated Controller;
23. Dedicated P&O Adviseur;
24. Headquarters Support.

EXTERN

25. CLAS/DT&O/HFD UITV.

[redacted]

Van: [redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/DIVI
Verzonden: donderdag 25 juni 2020 17:23
Aan: [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV; [redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/109OSINT; %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV
CC: [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Onderwerp: RE: Update Samenwerking Desinformatie

Hi
@[redacted] je bent per abuis meegenomen door een externe collega in de mailing.
@All, dank, ik denk evenwel dat we hier voor de muziek uitlopen. Vooralsnog niet nodig om de hele juridische lijn te enthousiasmeren. Het gaat in dit geval voornamelijk om een politie-intern vraagstuk vooralsnog.

HG!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Land Information Manoeuvre Centre (LIMC)
Voor de curve uit!

Ministerie van Defensie
Luitenant-kolonel Tonnetkazerne (LTK) | Eperweg 141 | 8084 HE | 't Harde | [redacted]
Postbus 1000 | 8084 ZX | 't Harde | MPC 35C
[redacted]
[redacted]@mindef.nl
.....
Algehele LIMC contactgegevens
@ limc@mindef.nl
[redacted]

LIMC

From: [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Sent: donderdag 25 juni 2020 10:29
To: [redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/109OSINT ; %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV
Cc: [redacted], CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I ; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH ; [redacted] CLAS/OOCL/HQ/LIMC ; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Subject: Re: Update Samenwerking Desinformatie

Dag [redacted],

Dank voor het doorzetten van de mail. Ik zelf ben niet inde gelegenheid aan te schuiven ivm verlof, maar [redacted] zal JZ OOCL vertegenwoordigen. Graag een uitnodiging met plaats, datum, tijdstip en eventueel een agenda en onderliggende stukken.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/109OSINT" [redacted]@mindef.nl>
Datum: donderdag 25 juni 2020 om 07:46:52
Aan: [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV" [redacted]@mindef.nl>, "%HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: FW: Update Samenwerking Desinformatie

Goedemorgen [redacted]

Er is bij het LIMC volgende week een vergadering waarbij het juridisch aspect besproken gaat worden. Is dit mogelijk relevant voor jou/jullie?

Mvg [redacted]

From: [redacted]@politie.nl>
Sent: woensdag 24 juni 2020 15:14
To: [redacted] (Landelijk Parket)' [redacted]@om.nl>; [redacted], CLAS/OOCL/HQ/LIMC [redacted]@mindef.nl>; [redacted] Landelijk Parket)' [redacted]l@om.nl>; [redacted]@politie.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/JISTARC/109OSINT [redacted]@mindef.nl>
Subject: RE: Update Samenwerking Desinformatie

Beste allen
Zojuist hebben we een eerste kick off sessie gehad van het project desinfo.
Een van de uitkomsten is dat er volgende week woensdag een verdiepende sessie zal worden gehouden waarin de focus en scope van de opdracht zal worden versterkt. Omdat we graag het juridisch aspect als rode draad in de mogelijkheden van samenwerking zien, willen ik jullie van harte uitnodigen om aanwezig te zijn.
Een outlook uitnodiging volgt zsm.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Politie | Staf Korpsleiding | Directie Operatiën | Afdeling Nationale Veiligheid

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag
[redacted]
[redacted]: maandag t/m donderdag
Piket Nationale Veiligheid [redacted]@politie.nl

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 23 juni 2020 08:50
Aan: [redacted] (Landelijk Parket)' [redacted]@om.nl>; [redacted]@mindef.nl' [redacted]@mindef.nl>; [redacted] politie.nl>; [redacted] (Landelijk Parket) [redacted]@om.nl>; [redacted]@politie.nl>

CC [redacted]@mindef.nl
Onderwerp: Update Samenwerking Desinformatie

Goedemorgen allen,
Graag wil ik jullie bij deze een update geven van de laatste stand van zaken.
Hoewel het enige tijd geleden is dat wij elkaar spraken, is er op de achtergrond veel gebeurd.
Het bleek toch noodzakelijk om een aantal verdiepende gesprekken te houden over a) wat we precies wilden bereiken en b) hoe we dit het beste konden bereiken.
Er is gekozen – mede gelet op de onduidelijkheid rondom het onderwerp desinformatie, en de rol van de politie – om te starten met een verkennende samenwerking op het terrein van desinformatie. Vanuit de politie zullen collega's van de Landelijke Informatie Organisatie en Conflict- en crisisbeheersing samen met collega's van het LIMC gezamenlijk verkennen hoe om te gaan met dit taaie vraagstuk. In de bijlage treffen jullie de opdrachtomschrijving.
Morgen staat een kick off gepland tussen de projectleden van zowel politie en defensie.
Zodra er concreet is gestart met de werkzaamheden en we langzaam meer dudielijkheid krijgen over de contouren van het project (en evt. mogelijkheden tot operationele samenwerking) kom ik bij jullie op de lijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]

Politie | Staf Korpsleiding | Directie Operatiën | Afdeling Nationale Veiligheid

Nieuwe Uitleg 1, 2514 BP Den Haag
[redacted]
[redacted]politie.nl
werkdagen: maandag t/m donderdag
Piket Nationale Veiligheid [redacted]@politie.nl

---------- Disclaimer ----------
De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.
Kennisneming door anderen is niet toegestaan.
De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.
Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.
Conform het beveiligingsbeleid van de Politie wordt e-mail van en naar de politie gecontroleerd op virussen, spam en phishing en moet deze e-mail voldoen aan de voor de overheid verplichte mailbeveiligingsstandaarden die zijn vastgesteld door het Forum Standaardisatie. Mail die niet voldoet aan het beveiligingsbeleid kan worden geblokkeerd waardoor deze de geadresseerde niet bereikt. De geadresseerde wordt hiervan niet in kennis gesteld.

[redacted]

Van: [redacted], CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I
Verzonden: donderdag 25 juni 2020 13:37
Aan: [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I
Onderwerp: RE: Update Samenwerking Desinformatie

Art. 11 [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Stafofficier Bureau Operationeel en Internationaal Recht

.....
Kabinet Commandant Landstrijdkrachten
Koninklijke Landmacht
Ministerie van Defensie
Kromhoutkazerne | Herculeslaan 1 | Utrecht | [redacted]
Postbus 90004 | 3509 AA | Utrecht | MPC 55A
.....
[redacted]
@mindef.nl

From: [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I
Sent: donderdag 25 juni 2020 13:35
To: [redacted], CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I
Subject: Re: Update Samenwerking Desinformatie

Art. 11 [redacted]

Van: "[redacted], CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I" [redacted]@mindef.nl>
Datum: donderdag 25 juni 2020 om 10:12:57
Aan: "%HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT" [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: RE: Update Samenwerking Desinformatie

Goedemorgen [redacted]

Ik weet dat er contacten zijn tussen LIMC en de nationale politie/ OM, maar van deze vergadering was ik niet op de hoogte.

Inmiddels is via meerdere lijnen naar Jistarc/LIMC uitgecommuniceerd wat de wettelijke speelruimte is voor een CLAS-ehd als LIMC bij MB/MSOB in de natops-sfeer, en via welke gremia tot daadwerkelijke inzet wordt besloten. Het lijkt evenwel altijd goed om als eenheidsjurist aan te schuiven bij de vergadering daar het er af en toe de schijn van heeft dat deze boodschap niet beklijft. Bijgaand de DJZ-memo Gebruik OSINT door operationele eenheden, dat de basis is van het CLAS standpunt in dezen.

Belangrijk is daarnaast te realiseren dat bij Militaire Bijstand aan bijvoorbeeld de politie, de politie LIMC geen opdracht kan geven tot handelingen waartoe zij zelve niet bevoegd is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

.....

Kabinet Commandant Landstrijdkrachten
Koninklijke Landmacht
Ministerie van Defensie
Kromhoutkazerne | Herculeslaan 1 | Utrecht | [redacted]
Postbus 90004 | 3509 AA | Utrecht | MPC 55A

.....

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]@mindef.nl

From: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV [redacted]@mindef.nl>
Sent: donderdag 25 juni 2020 09:31
To: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I [redacted]@mindef.nl>
Subject: FW: Update Samenwerking Desinformatie

Goedemorgen [redacted],

Vanochtend ontvingen wij onderstaande mail trail van [redacted] (JISTARC). In verband met verlof van [redacted] (tot 13 juli) heeft de [redacted] mij gebeld om het een en ander toe te lichten.

Volgende week woensdag gaat er bij het LIMC een vergadering plaatsvinden waarbij het juridische aspect wordt besproken. [redacted] vertelde dat de originele e-mail naar 15 personen is geadresseerd (juristen binnen politie en OM) en dat hij als vertegenwoordiger van Defensie is aangeschreven.
[redacted] heeft nu een email richting de POC van de politie en [redacted] geschreven met daarin het verzoek om een jurist van het OOCL uit te nodigen. De officiële uitnodiging hebben wij overigens nog niet ontvangen. Dit zullen wij monitoren, omdat het natuurlijk wenselijk is dat er een (of meerdere) juristen van Defensie aansluiten. Wat is jullie visie hier op, gezien de gevoeligheden rondom LIMC? Zijn jullie daarnaast op de hoogte van deze vergadering?

Ik hoor graag van jullie. Vanmiddag ben ik zelf niet telefonisch bereikbaar, maar is [redacted] wel te bereiken [redacted]). Morgen ben ik wel weer de hele dag telefonisch beschikbaar.

Vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]
[redacted]

Van: [redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/109OSINT
Verzonden: donderdag 25 juni 2020 07:46:51
Aan: [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV; %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV
Onderwerp: FW: Update Samenwerking Desinformatie

Goedemorgen [redacted],

Er is bij het LIMC volgende week een vergadering waarbij het juridisch aspect besproken gaat worden. Is dit mogelijk relevant voor jou/jullie?

Mvg [redacted]

From: [redacted]@politie.nl>
Sent: woensdag 24 juni 2020 15:14

To: [redacted] (Landelijk Parket)' [redacted]@om.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/HQ/LIMC [redacted]@mindef.nl>; [redacted] (Landelijk Parket)' [redacted]@om.nl>; [redacted] [redacted]@politie.nl>; [redacted]/OOCL/JISTARC/109OSINT [redacted]@mindef.nl>

Subject: RE: Update Samenwerking Desinformatie

reeds beoordeeld 276

[redacted]

285

Van: [redacted] BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 15:22
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: CLAS Information Maneuver - Beleidskaders

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: maandag 27 juli 2020 10:55
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Onderwerp: FW: CLAS Information Maneuver - Beleidskaders

tkn

Van: [redacted]., BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: woensdag 22 juli 2020 17:39
Aan: [redacted] BS/AL
Onderwerp: FW: CLAS Information Maneuver - Beleidskaders

[redacted]
Zie onderstaand mailtje CLAS aan oa CDS, PCDS en DGB waarin hij tav het LIMC aangeeft dat er sprake leek van een verzoek van het civiel gezag ic een MSOB van de NCTV aan Defensie. En hij geeft aan dat er een briefing van diverse spelers gewenst is om op een lijn te komen.

Wat hij niet aangeeft is dat er, wat inmiddels door contacten met derden duidelijk is, al maanden wordt gewerkt in zijn opdracht tbv het TOC en LOT-C. Dit in verband met pilot capability building, bevorderen situational awareness and –understanding voor de CLAS ivm voorspellend vermogen voor mogelijke verzoeken vanuit civiel gezag.

In een separate mail stuur ik een aantal producten dat inmiddels beschikbaar is.
De producten omvatten onderwerpen die direct te maken hebben met de goedgekeurde ondersteuning van de inzet CLAS tbv de zorg. Er zijn ook producten over onderwerpen die in breder kader relevant zijn zoals in omloop zijnde narratieven over COVID, over desinformatie, 5G, farmers defence ed
De producten ogen als inlichtingenproducten waarbij aan hand van bronnen voorspellingen worden gedaan met een zekere graad van waarschijnlijkheid. Er wordt tav bronnen verwezen naar gedrukte media en websites behorende bij die media, naar websites van groeperingen en er wordt in de producten gewag gemaakt van facebook en "sociale media geen bijzonderheden". Voor wat betreft dat laatste is de aard en scope onduidelijk.

Zonder verzoek vanuit het bevoegd gezag alvast beginnen cfm wat CLAS noemt eerst storming dan forming en dan norming is wellicht Art. 11 [redacted] Het is voor wat betreft de inzet van de krijgsmacht in het nationale domein de omgekeerde volgorde. Er is bestuurlijk geen grondslag, het is de vraag of er een taak ligt cq of het eventuele verzoek van ic NCTV niet eerder gericht moet worden aan politie/AIVD. Er zijn juridische, politieke en publicitaire afbreukrisico"s, die voorzover te overzien zijn niet aan de voorkant zijn gedeeld met de CDS, de DGB, de DJZ, de SG en de bewindslieden.

Volgens [redacted] heeft de CLAS en marge van de tweedaagse over de Defensievisie een product van het LIMC besproken oa met CDS en PCDS Art. 11 [redacted] dat in behoeftes bij het civiel gezag voorziet.

Nav publiciteit rond BDM zal de DOPS, voordat de definitieve antwoorden aan de TK worden verzonden een briefing voor de minister verzorgen in aanwezigheid van CDS, DJZ, DGB, DCOM
Gelet op de publiciteit in Canada over Corona en BDM en de inmiddels gebleken brede inzet van het LIMC op de ondersteuning van het Corona-dossier, zou aan CDS gevraagd kunnen worden om en oordeelsvorming/eventueel nader onderzoek/ besluitvorming ten aanzien van (continuering) activiteiten CLAS en om verbreding van de briefing door DOPS met het oog op verantwoording.

Gr
[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: maandag 29 juni 2020 09:25
Aan: [redacted] BS/AL
Onderwerp: RE: CLAS Information Maneuver - Beleidskaders

[redacted]
Twee onderwerpen dus , IGO en LIMC/NCTV

IGO
De afgelopen maanden heeft [redacted] veel energie gestoken in het onderwerp IGO, met medewerkingen van tal van spelers binnen de bestuursstaf en de opco's. IGO was immers een experiment voor een nieuwe wijze van werken vanuit DGB, samen oplopen om uitvoerbaarheid beleid aan voorkant te bevorderen. Dus topdown ontwerp met een ieder en vervolgens ruimte geven in de Beleidsvisie voor uitwerking olv CDS binnen kaders.
Toen het aankwam op afstemming van de beleidsvisie bleek er overeenstemming met een ieder. De reactie vanuit CLAS richting [redacted] was , wij zijn bezig met studie Informatie Maneuvre en die maken we eerst af voordat we reactie geven. Bottum up first.

In onze stuurgroep hebben we afgesproken door te gaan met de Beleidsvisie op hoofdlijnen en niet te gaan voor detaillering in de visie, op die wijze zou ook CLAS de nodige ruimte hebben voor vormgeving, net als andere opco"s.
[redacted] heeft afgelopen weken eea rekening houden met opmerkingen vanuit onze DGB-stuurgroep, die algemeen positief was, en opmerkingen vanuit DS af te ronden. En jij zou de laatste versie voor behandeling aan BR voorleggen aan Rob om gedoe over sturen op hoofdlijnen of sturen van uitwerking te voorkomen.

Als CDS opvatting [redacted] deelt zouden we in het belang van de zaak kunnen kiezen voor het combineren en dus IGO 1.0 naar de stand nu bevriezen en gaan voor 2.0 in combinatie met studie CLAS.
Gelet op algemene overeenstemming in MT DGB zouden we dat wel even moeten bespreken in ons MT, want het kan gezien worden als win win maar ook dat in the end blijkbaar opco"s gaan over het beleid en niet de DGB.

LIMC/NCTV
Wat Martin parallele sporen noemt is in feite veroorzaakt door een tweetje CLAS, NCTV om onderzoek te doen over desinfo/attributie COVID. Daarover zijn wij als DGB later geinformeerd en hebben met DJZ vragen gesteld over opdrachtformulering, wijze aanbesteden en juridische grondslag voor data-verzameling, data-opslag en data-verwerking. Over hetzelfde onderwerp doen ook de diensten onderzoek, die daartoe over verdergaande bevoegdheden te beschikken.
Voorkomen moet worden dat er dubbel werk wordt gedaan en dat er informatie wordt verzameld zonder deugdelijke juridische grondslag. Gelet op publicitaire en politieke risico"s van mn laatste moeten puntjes op de i. SG en MinDef zijn heel duidelijk over noodzaak incidenten terzake te voorkomen ivm lopende evaluatie WIV.
Dat is geen parallel spoor maar alleingang zonder overleg die we (DGB) nu met DJZ proberen in goede banen te krijgen.
[redacted]

Van: [redacted], BS/AL
Verzonden: maandag 29 juni 2020 08:30
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
CC [redacted] Drs., BS/AL
Onderwerp: Fwd: CLAS Information Maneuver - Beleidskaders

[redacted], graag je commentaar.
Tot zo
[redacted]

Van: [redacted] CLAS" [redacted]@mindef.nl>
Datum: zondag 28 juni 2020 om 22:31:56
Aan: [redacted] BS/AL" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/DS" [redacted]@mindef.nl>
Cc: ' [redacted] BS/AL/DS" [redacted]@mindef.nl>, [redacted], CLAS/ST CLAS/DIR K&O" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] CLAS" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: CLAS Information Maneuver - Beleidskaders

[redacted]

Graag jullie instemming met het volgende:

Na het NTC-interview dit weekend - dat volgens mij Art. 11 [redacted] maar goed, we weten natuurlijk niet welke reboot nog volgt - is het tijd om deze capability in wat bredere zin af te hechten. Na de *storming* en *forming* waarover ik in het artikel sprak, is het tijd voor *norming*.

In de afgelopen weken merkte ik in diverse discussies tempo-verschillen en verschillende opvattingen die ons naar buiten toe kwetsbaar maken.

Wat mij betreft was dat (niet limitatief) in elk geval op twee onderwerpen:

- De CLAS-studie Informatie Maneuver inpassen in de bredere DGB-studie IGO. Die laatste zit naar onze mening nog erg op strategisch niveau, erg op MIVD en DCC en erg op de hardware. Met de bottom-up aanvullingen van ons - en wellicht ook nog van andere effectbrengers - wordt de studie breder en komt het de usability van de capabilities van de krijgsmacht ten goede. En de modernisering van Defensie.

- De discussie voor het inzetten van het LIMC als Militaire Steunverlening in het Openbaar Belang door aanvraag van de NCTV. Vorige week leek er een 'go' te zijn vanuit DOPS en DJZ [redacted] waarna de discussie toch niet afgerond bleek (DGB/CHU [redacted]). Ook hier sprake van parallelle lijnen.

Kortom, ik denk dat we enorm geholpen zijn met een werkgroep Informatie Maneuver om voornoemde punten goed te adresseren. Op één informatiestand komen. En in gezamenlijkheid de capability development vormgeven.

Mijn voorstel voor de samenstelling van die werkgroep is (in elk geval) DGB (zowel CHU als Operationeel Beleid), CDS, DJZ, MIVD, CLAS.

Als jullie het ermee eens zijn, zal ik het voortouw hierin nemen bij monde van DK& [redacted]. Ik zal hem vragen voor het eind van de week met een plan te komen. Dan kunnen we daar dan een klap op geven en het afduwen.

Ik stel overigens voor dat jullie en ik tezamen de stuurgroep vormen die toeziet op het werk van die werkgroep.

Graag jullie aanvullingen.

[redacted]

[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 16:17
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: DIVO - Agendapunt 10 - (juridisch kader) Inzet Operationele Inlichtingeneenheden onder CDS

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van: [redacted], BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: maandag 29 juni 2020 13:36
Aan: [redacted], Dr., BS/AL/DJZ/Clust. INT
Onderwerp: RE: DIVO - Agendapunt 10 - (juridisch kader) Inzet Operationele Inlichtingeneenheden onder CDS

Stuur jij jouw reactie ook aan [redacted] MIVD?

Van: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Verzonden: maandag 29 juni 2020 12:17
Aan [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Onderwerp: FW: DIVO - Agendapunt 10 - (juridisch kader) Inzet Operationele Inlichtingeneenheden onder CDS

Beste [redacted]

Ter informatie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

From [redacted]., BS/AL/DJZ/Clust. INT
Sent: maandag 29 juni 2020 12:17
To: [redacted] BS/AL/DS/DOPS [redacted]@mindef.nl>
Subject: DIVO - Agendapunt 10 - (juridisch kader) Inzet Operationele Inlichtingeneenheden onder CDS

[redacted]

Het stuk in bijlage ontving ik ondershands. Het stuk is afkomstig van jouw hoofd J2 en is aangeboden aan de leden van het DIVO ter bespreking. Noch het stuk zelf, noch de inhoud en strekking ervan zijn afgestemd met DJZ en wij zijn ook niet uitgenodigd voor de bespreking in het DIVO. Dit lijkt mij niet de juiste manier om dit soort fundamentele en principiële (juridische) onderwerpen te behandelen. Het behoeft denk ik geen betoog dat ik mij in het geheel niet kan vinden in de uitgangspunten of de oplossingsrichtingen die in het stuk worden genoemd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
Directie Juridische Zaken
Ministerie van Defensie
PKC | Kalvermarkt 32 | 2511 CB | Den Haag [redacted]
Postbus 20701 | 2500 ES | Den Haag | MPC 58B

[redacted]@mindef.nl
www.defensie.nl

[redacted] P

Van: [redacted] BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 16:19
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: DIVO stuk

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: dinsdag 30 juni 2020 15:05
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT ; [redacted] BS/AL/DJZ
Onderwerp: RE: DIVO stuk

Ik sluit niet uit dat het niet allemaal eigen werk is van de [redacted] maar dat het geloofsartikelen zijn van een bredere goegemeente, die ik ook herken in het LIMC dossiers of teksten die circuleren tav DCC/governance. Wat zouden we er aan moeten en doen om iets meer rechtstatelijk in de hoofden te krijgen?

Van: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Verzonden: maandag 29 juni 2020 17:12
Aan [redacted] BS/AL/DJZ ; [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Onderwerp: FW: DIVO stuk

Ter informatie. N.b.: veel van de comments zijn te lang om integraal te zien, dus dit zal op de iPad niet goed leesbaar zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

From: [redacted], BS/AL/DJZ/Clust. INT
Sent: maandag 29 juni 2020 17:11
To: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted], Mr., BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] DOSCO/NLDA/FMW/CG KW [redacted]@mindef.nl>
Subject: RE: DIVO stuk

In bijlage mijn commentaar op het stuk, graag jullie visie hierop.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

From: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Sent: maandag 29 juni 2020 15:41
To: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted], Mr., BS/AL/DJZ/Clust. INT

[redacted]@mindef.nl>; [redacted] DOSCO/NLDA/FMW/CG KW [redacted]@mindef.nl>
Subject: DIVO stuk

Met de[redacted] hierover gesproken. Het stuk zal niet worden besproken in het DIVO, maar is al wel verspreid. Hij zal aangeven dat het ter informatie was verstuurd, maar niet ter bespreking. Als vervolg hebben we afgesproken:

1) Ik lever commentaar op het stuk (dat ik met jullie zal afstemmen) zodat hij alvast weet waar de grootste knelpunten zitten;
2) We bespreken het stuk intern tussen DOPS, DJZ, DGB en MIVD;
3) Aan de hand van 1 en 2 past [redacted] het stuk aan;
4) Het stuk (al dan niet in aangepaste vorm) zal de input van [redacted] DOPS worden voor de nu gestarte evaluatie van de inlichtingenketen Defensie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Van: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV
Verzonden: maandag 6 juli 2020 10:10
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH; [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I
CC: [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV; [redacted], [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Onderwerp: FW: Beantwoording vragen n.a.v. meeting LIMC d.d. 1-7-2020

Goedemorgen collega's,

Naar aanleiding van de antwoorden op de gestelde vragen vanuit het LIMC vorige week, ontving ik zojuist een telefoontje van [redacted]. Om ervoor te zorgen dat we vanuit de juridische lijn eenduidig blijven in de antwoorden wil ik jullie dus even op de hoogte brengen van hetgeen er is besproken.

[redacted] Art. 11 [redacted] stelt dat het LIMC een taakstelling heeft op grond van de order RESILIENCE om de perikelen rondom COVID-19 te volgen, te analyseren en te verwerken tot een product. Daaropvolgend stelt [redacted] dat het gebruik van de tool Meltwater geen probleem is, zolang dat gebeurd voor voornoemde opdracht i.h.k.v. COVID-19. De tool Meltwater pseudonimiseert volgens [redacted] alle gegevens die worden binnengehaald. Om duidelijkheid te geven in de werking van deze tool Meltwater, ben ik uitgenodigd om a.s. woensdag een bezoek te brengen aan het LIMC om een demo bij te wonen. Dit lijkt mij in principe prima. Al is het maar om te kijken wat ze nu daadwerkelijk doen op de werkvloer.

Uitgangspunt van ons telefoongesprek was dat zolang er geen formele taakstelling met bijbehorende bevoegdheden bestaat er geen mogelijkheid bestaat om persoonsgegevens in welke vorm dan ook te verwerken. Daarbij hebben we besproken dat nieuwsberichten lezen i.h.k.v. COVID-19 geen problemen oplevert. Daarbij heb ik opgemerkt dat men de vervolgvraag moet stellen wat ze met de gegevens uit nieuwsberichten willen en mogen doen. Dit zullen ze voor ogen houden.

Kortom: de discussie houdt niet op.

Zouden jullie mij kunnen informeren over de status/bevoegdheden die het LIMC heeft o.b.v. de CLAS ORDER RESILIENCE? Dit is naar mijn mening nog steeds geen formele taakstelling, maar slechts een interne opdracht waaruit beperkte bevoegdheden voortvloeien.

Daarnaast vraag ik me af of het feit dat bepaalde tools of hulpmiddelen die gegevens pseudonimiseren, een verschil brengt in de mogelijkheden tot het gebruik van de informatie die daaruit voortvloeit.
[redacted] stelt dat de informatie die wordt gefilterd niet te herleiden is naar een persoon *en dus* mag worden verwerkt. [redacted] is al die tijd in de veronderstelling geweest dat er dan geen onrechtmatige verwerking van gegevens plaatsvindt. Vooralsnog heb ik [redacted] voorgehouden dat het gaat om de bron waar de gegevens vandaan komen en dat dat een probleem vormt voor verdere verwerking a.d.h.v. dergelijke tools. Kunnen jullie dit bevestigen/ontkrachten?

Alvast dank en een fijne werkdag,
[redacted]

[redacted]

Hoofdkwartier OOCL — Bureau Juridische Zaken
Operationeel Ondersteuningscommando Land
Koninklijke Landmacht
Frank van Bijnenkazerne | Frankenlaan 70 | 7312 TG | Apeldoorn [redacted]
Postbus 9019 | 7300 EA | Apeldoorn | MPC 39A

MDTN [redacted]

[redacted]
[redacted]@mindef.nl (functioneel)
[redacted]@mindef.nl (persoonlijk)
www.landmacht.nl

Op woensdag werk ik thuis

From: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV
Sent: donderdag 2 juli 2020 14:33
To: [redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/109OSINT/REGIOGP ; [redacted], CLAS/OOCL/1CMICO/PSYOPSPEL
Cc: [redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/109OSINT
Subject: Beantwoording vragen n.a.v. meeting LIMC d.d. 1-7-2020

Goedemiddag collega's,

Naar aanleiding van de meeting van gisteren leefden bij jullie de volgende vragen:

1. Er bestaat een tool genaamd **'Meltwater'**. Daarbij is het mogelijk om bij openen van de tool een keuze te maken om slechts nieuwsberichten te analyseren en/of ook social mediaberichten mee te nemen in je zoekslag.
   Vraag: mag de tool worden gebruikt als er bij de eerste stap de keuze *slechts nieuwsberichten* aangeklikt kan worden? Op deze manier kunnen de trends worden gevolgd over de huidige discussies in de maatschappij met trefwoorden zoals 'boeren – stikstof – Rutte' Op die manier kan er een analyse worden gemaakt over of en in welke mate er positieve of negatieve reacties over dergelijke onderwerpen bestaan."
2. Is het mogelijk/toegestaan om het sentiment van een **open Facebook groep** te monitoren en analyseren, indien dit niet herleidbaar is naar een persoon?
3. Is het mogelijk/toegestaan om **een tekst van een bericht van social media** (bijv. verschillende berichten uit een openbare groep van Facebook of berichten van Twitter) op te nemen in een analyse? De analyse vormt als het ware een samenvatting van hetgeen meerdere personen vinden, gebaseerd op hun berichten op social media. Bij de tekst wordt gebruik gemaakt van bronvermelding naar de openbare Facebook groep of Twitter pagina.

Hierbij stuur ik jullie de antwoorden op bovengenoemde vragen:

Algemeen: Bij alle drie de vragen ontbreekt het -vooralsnog- aan een taak. Als deze vragen bedoeld zijn om een algemene toestemming te krijgen voor dergelijk gebruik, is het antwoord **nee**. Er is geen algemene (wettelijke) taak voor defensie om dit soort activiteiten (het volgen van discussies in de maatschappij over boeren, stikstof en Rutte, of het monitoren en analyseren van sentimenten van Facebook groepen) te verrichten, anders dan -mogelijk- door de MIVD. De grondslag voor de taak (bijstand, MSOB, operatie o.g.v. internationaalrechtelijke grondslag) bepaalt mede of en zo ja welke bevoegdheden er zijn om de gevraagde activiteiten uit te mogen voeren.

Ad.1 Afgezien van de algemene vraag ter uitvoering van welke taak je dat zou willen en mogen doen, is het **lezen** (en in dat opzicht **'volgen'**) van nieuwsberichten gewoon toegestaan. Als je deze gegevens (die onvermijdelijk persoonsgegevens bevatten) echter gaat **verzamelen**, **opslaan**, **analyseren** etc. ben je persoonsgegevens aan het **verwerken** en heb je daar een grondslag voor nodig. Wat de tool Meltwater precies doet is niet bekend en op dit moment kan dan ook geen specifiek advies gegeven worden of deze tool is toegestaan en zo ja onder welke voorwaarden.

Ad.2 Een open(bare) Facebookgroep en 'niet herleidbaar naar een persoon' gaan niet samen. Ook het verzamelen van gegevens van open(bare) Faceboekgroepen is een inmenging in grondrechten die een wettelijke grondslag vereist. Een dergelijke (algemene) grondslag **ontbreekt** voor Defensie.

Ad.3 Een tekst uit een social mediabericht (zeker met bronverwijzing) is een 'tot een persoon herleidbaar' gegeven en daarmee een persoonsgegeven. Zonder specifieke grondslag is dat **niet** toegestaan.

In samenspraak met [redacted] wil ik verzoeken om bij nadere vragen gebruik te maken van de 'LIMC' lijn. M.a.w. [redacted] is dan de POC die de vragen naar ons door kan zetten. Zo voorkomen we dat een ieder vragen de lijn in stuurt.

Groet,
[redacted]

[redacted]
[redacted]
.....
Hoofdkwartier OOCL — Bureau Juridische Zaken
Operationeel Ondersteuningscommando Land
Koninklijke Landmacht
Frank van Bijnenkazerne | Frankenlaan 70 | 7312 TG | Apeldoorn | [redacted]
Postbus 9019 | 7300 EA | Apeldoorn | MPC 39A
.....
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]@mindef.nl (functioneel)
[redacted]@mindef.nl (persoonlijk)
www.landmacht.nl

Op woensdag werk ik thuis

[redacted]

Van: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV
Verzonden: woensdag 8 juli 2020 14:39
Aan: [redacted] S/AL/DJZ/Clust. INT [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted], CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I
CC: [redacted] /OOCL/CMD TEAM/JZ [redacted], CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Onderwerp: Terugkoppeling meeting LIMC: tool meltwater

Goedemorgen collega's,

Wederom stuur ik jullie een terugkoppeling van de meeting bij het LIMC; ditmaal over de demo van de tool Meltwater. [redacted], AVG Coordinator, was ook aanwezig om inzicht te krijgen en te beoordelen of er sprake is van verwerken van persoonsgegevens bij gebruik van voornoemde tool.

Het doel van het gebruik van Meltwater is het vergemakkelijken van de zoekslag naar informatie i.h.k.v. COVID-19 in relatie tot de opdracht van C-LAS / TOC voor het creëren van SA/SU. Daarnaast stelt men dat de tool toegevoegde waarde heeft om op verantwoorde en geanonimiseerde wijze een overzicht te creëren van nieuws zonder dat deze informatie te herleiden is naar een individu.

Meltwater

- De tool werkt net zoals Google; het is een zoekmachine;
- Bij het gebruik van de tool wordt er een filterfunctie aangezet, waardoor alleen binnen het scala van nieuwsberichten wordt gezocht en overige platforms buiten beschouwing worden gelaten;
- Er is sprake van streaming; geen opslaan van – het enige dat wordt opgeslagen zijn de zoektermen die je gebruikt;
- Bij gebruik van de tool wordt er op basis van vragen vanuit TOC een zoekterm ingetypt die direct is gelinkt aan COVID-19 perikelen (om zo binnen de opdracht uit de C-LAS order Resilience te blijven)
- Na invoeren van een dergelijke zoekterm, zoekt de tool naar delen uit krantenartikelen waarin deze term wordt gebruikt. Je ziet slechts de titel van het artikel en het stuk uit het artikel waarin de opgegeven zoekterm wordt gebruikt. De persoon die het artikel heeft geschreven, kan niet met de tool worden opgezocht. Wat wel zichtbaar is, is de algemene link naar de nieuwswebsite waar het artikel vandaan komt (bijvoorbeeld nos.nl)

- Daarnaast kan de tool op basis van de zoekterm die wordt ingetypt een diagram genereren, waarin op basis van de zoekterm en niet te herleiden nieuwsberichten een algemeen sentiment wordt getoond. Het sentiment wordt gegenereerd op basis van het aantal keer dat een bepaalde term wordt gebruikt in artikelen over het betreffende onderwerp. Een dergelijk diagram is dus niet gebaseerd op een tot een individu te herleiden sentiment/mening/bericht;

- Tot slot kan de tool op basis van de zoekterm een zogenoemde 'Word Cloud' genereren met termen die aan de zoekterm gelinkt zijn. Bijvoorbeeld: COVID-19 is gelinkt aan maatregelen, Intensive Care, 1.5 meter.

- Uiteindelijk is het diagram met anonieme sentimenten i.r.t. het gezochte onderwerp tezamen met de 'Word Cloud' het product dat wordt verstrekt. Dus niet de delen van de krantenartikelen die verschijnen op basis van de ingetypte zoekterm. Deze worden slechts bekeken;

Er bestaat, indien toegestaan, ook een wens om dit programma te gebruiken voor Facebook

Meltwater – Facebook

- Als men in het startscherm van de tool de filterfunctie 'Facebook' aanzet en vervolgens zoekt op een term die voortkomt uit de opdracht van TOC, verschijnt hetzelfde als hierboven uiteengezet:
    1. De berichten van Facebook waarin de zoekterm is gebruikt – zonder dat daarbij een naam van een persoon verschijnt, maar slechts 'Facebookgebruiker' wordt getoond. Het

is dus vanuit de tool niet mogelijk om te zien wie het bericht heeft geplaatst of geschreven;
2. Een diagram waaruit het sentiment op facebook rondom de zoekterm blijkt – zonder dat zichtbaar is waar deze informatie vandaan komt. Het is dus niet mogelijk om Facebookberichten in te zien/ te vinden die ten grondslag liggen aan dit diagram;
3. Een 'Word Cloud' met begrippen die op Facebook gelinkt zijn aan de zoekterm. Wederom is er geen mogelijkheid om berichten in te zien waar de gelinkte termen in worden genoemd;

Wat wil men dan met de analyse van deze algemene sentimenten? [redacted] stelt dat zicht op sentimenten rondom COVID-19 bijdragen aan de gewenste SA/SU zoals opgedragen in de CLAS Order. Bijvoorbeeld de capaciteit die benodigd is, of zal zijn indien civiele overheden het niet meer aankunnen, kan aan de hand van deze algemene sentimenten nauwkeuriger worden vastgesteld.

Vanuit mijn oogpunt Art. 11 [redacted] Daar ga ik verder induiken. Indien jullie andere inzichten of visies hebben, laat het me gerust weten.

[redacted] zal in de AVG-lijn een melding maken van deze tool en op die manier vanuit die lijn duidelijkheid genereren. Het is de bedoeling dat er bekeken wordt welke opties wel en welke niet kunnen worden gebruikt, om zo grenzen, beperkingen en kaders te verstrekken.

Ter info: de tool Meltwater wordt al twee jaar gebruikt door het CMICo binnen het gebied van CD&E. Ik ben benieuwd of dit überhaupt al bekend was binnen de organisatie. Ik denk dus het monitoren waard.

Tot slot heb ik vanochtend nogmaals toegelicht waarom er een beperkte bewegingsruimte bestaat. Het werd mij duidelijk dat men de basis van het ontbreken van een taakstelling met daarbij behorende bevoegdheden nog steeds niet begrijpt en de situatie tijdens een inzet verward met die buiten inzet. Ik heb uitgelegd dat er bij gereedstelling / opleiden en trainen geen bevoegdheden bestaan, waar dat bij inzet doorgaans wel zo is. Art. 11 [redacted].

Bij opmerkingen hoor ik dat natuurlijk graag.

Tot zover,
[redacted]

[redacted]
[redacted]
.....
Hoofdkwartier OOCL — Bureau Juridische Zaken
Operationeel Ondersteuningscommando Land
Koninklijke Landmacht
Frank van Bijnenkazerne | Frankenlaan 70 | 7312 TG | Apeldoorn | [redacted]
Postbus 9019 | 7300 EA | Apeldoorn | MPC 39A
.....
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]@mindef.nl (functioneel)
[redacted]@mindef.nl (persoonlijk)
www.landmacht.nl

Op woensdag werk ik thuis

[redacted]

Van: [redacted], BS/AL/DJZ/Clust. INT
Verzonden: donderdag 2 juli 2020 11:37
Aan: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV
CC: [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Onderwerp: RE: Terugkoppeling vergadering LIMC - NP 1/7/2020

[redacted] hierbij zoals gevraagd een mogelijke beantwoording (in rood) van de gestelde vragen. Mocht je daar nog vragen over hebben, dan hoor ik het uiteraard graag.
Groet,
[redacted]

Van: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV
Verzonden: woensdag 1 juli 2020 14:24
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT ; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
CC: [redacted], CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I ; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV ; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Onderwerp: Terugkoppeling vergadering LIMC - NP 1/7/2020

Goedemiddag collega's,

Vanochtend ben ik aanwezig geweest tijdens de meeting tussen LIMC (onder leiding van [redacted]) en verschillende spelers van de Nationale Politie (met name strategisch adviseurs en OSINT experts). Zoals beloofd, stuur ik jullie onderstaand een terugkoppeling met afsluitend enkele vragen die vanuit de OSINT kant van defensie kwamen.

Introductie
De insteek van de meeting was om op werkvloer niveau te bekijken waar defensie en nationale politie elkaar kunnen ondersteunen en waar de overlap zit. [redacted] startte daarbij met de opmerking dat de juridische kennis al is opgedaan en er vanuit dat vlak moeilijk stappen te maken zijn. Om die reden bestaat de wens om op praktisch niveau te beginnen en aan de hand van de juridische dilemma's die daaruit voortvloeien terug te gaan naar de juristen. [redacted] deelde mede dat hij nauw contact heeft met juristen van OM – Nationale Politie)

De wens tot samenwerking is ontstaan door de perikelen rondom COVID-19. De ontwikkelingen in de maatschappij gaan verder dan de impact van COVID-19. Er ontstaat desinformatie. Sentimenten op internet kregen daarna een omslag in fysieke uitingen in de vorm van demonstraties en oproer. De vraag is of en welke mogelijkheden er bestaan om grip te krijgen op de ondergrondse ontwikkelingen van dreiging en spanningen op de maatschappij. Hoe duiden we dit en hoe werken deze mechanieken? Hierbij komen de informatievoorzieningen in beeld. Vanwege het feit dat het LIMC in de experimentele fase zit is de afspraak gemaakt dat men op verkenning gaat om te onderzoeken wat de kennis en kunde is van de politie enerzijds en defensie anderzijds. Met name op het gebied van: desinformatie, OSINT, verwerking van gegevens, het delen en uitwisselen van gegevens. Wat zijn de raakvlakken? Als we doorpakken, wat hebben we nodig?

Opbouw LIMC
- Analyse cel: desinformatie – MSOB → NCTV, OM, NP
  - Social media monitoring (binnen grenzen van de wet)
  - Data mining & cleansing
    - Voor partners zoals NCTV, LOTC, NP etc.
  - Software engineering / programming (ICT/IM initieel beheer)

Opmerking [redacted]: "we hebben geen bevoegdheid, dus we leggen het terug bij NCTV, NP of anders"

Vragen vanuit Nationale Politie

- Houden jullie je aan de kaders van de wet? : "Ja, we slaan dus geen persoonsgegevens op. Bedoeling is dat de NCTV mandaat verstrekt om in samenwerking de gegevens te verzamelen en op te slaan. We monitoren de groei van een Facebook Groep, wat niet specifiek ziet op een individu"
- Vanuit de politie bestond de verwachting dat defensie een taakstelling had of zou krijgen om ondergrondse (digitale) vijand preventief tegen te gaan, maar concludeert dat deze taak er nog niet ligt. Waarom? [redacted] "de vraag is wat onder ondergronds oorlog voeren valt, waardoor er een grey zone ontstaat voorafgaand aan het conflict. Er bestaat een mogelijkheid om in het voortraject onderzoek te doen naar informatiestromen en prikkels en daarop data-analyses los te laten. Op dit moment is dit in het kader van COVID-19. Wellicht in het najaar voor ongewenste beïnvloeding."

Begrip desinformatie

De vraag waarmee men aan de slag wil is: in hoeverre beïnvloedt des-/misinformatie in relatie tot COVID-19 de NL samenleving? (Dit biedt een breder draagvlak zonder dat er sprake is van persoonsgericht onderzoek).

Terugkoppeling n.a.v. syndicaatsopdracht

Analisten – strategisch adviseurs:

- Wat is nu normaal voor NL? – deze vraag bestaat aan de zijde van defensie en politie. Wat is de ondergrens van samenwerking;
- Kracht ligt op alle niveaus; operationeel naar tactisch
- Strategisch adviseurs zitten middenin het web van alle organisaties
- Beschikking over deskundigheidsmakerlaar: knooppunt met specialisten binnen politieorganisatie.

OSINT:

- Defensie ondervindt dezelfde problemen met het juridisch kader omtrent persoonsgegevens als de politie, maar politie heeft meer ruimte voor openbare orde en strafvordering;
- De vraag bestaat of het mogelijk is om gegevens van politie uit te wisselen met defensie om zo alsnog analyses te kunnen doen;
- Het is onduidelijk wat de grens is tussen openbare orde en strafvordering
- In het geval de politie haar producten mag delen met defensie, hoe kan dit worden bewerkstelligd?
- Tot op heden nog geen aanbod / verzoek vanuit politie voor bijstand o.g.v. politiewet.

Specifieke vragen vanuit OSINT aan juristen defensie

- Er bestaat een tool genaamd '**Meldwater**'. Daarbij is het mogelijk om bij openen van de tool een keuze te maken om slechts nieuwsberichten te analyseren en/of ook social mediaberichten mee te nemen in je zoekslag.
  Vraag: "mogen wij deze tool gebruiken als we bij de eerste stap *slechts nieuwsberichten* aanklikken. Op deze manier kunnen we de trends volgen over de huidige discussies in de maatschappij met trefwoorden als 'boeren – stikstof – Rutte' Op die manier kunnen we een analyse maken of en in welke mate er positieve of negatieve reacties bestaan."
- "Indien wij een **open Facebook groep** monitoren, die niet herleidbaar is naar een persoon, mogen wij dan het sentiment van die groep monitoren en analyseren?"
- "Is het mogelijk om **een tekst van een bericht van social media** (bijv. verschillende berichten uit een groep of van Twitter) op te nemen in een analyse. De tekst vormt een algemeen bericht met de bronvermelding naar de Facebook groep of Twitter pagina en niet naar een specifiek persoon. De analyse vormt dus als het ware een samenvatting van hetgeen meerdere personen in berichten hebben geplaats."

Algemeen: Bij alle drie de vragen ontbreekt het -vooralsnog- aan een taak. Als deze vragen bedoeld zijn om een algemene toestemming te krijgen voor dergelijk gebruik, is het antwoord nee. Er is geen algemene (wettelijke) taak voor defensie om dit soort activiteiten (het volgen van discussies in de maatschappij over boeren, stikstof en Rutte, of het monitoren en analyseren van sentimenten van Facebook groepen) te verrichten, anders dan -mogelijk- door de MIVD. De grondslag voor de taak (bijstand, MSOB, operatie

o.g.v. internationaalrechtelijke grondslag) bepaalt mede of en zo ja welke bevoegdheden er zijn om de gevraagde activiteiten uit te mogen voeren.

Ad.1 Afgezien van de algemene vraag ter uitvoering van welke taak je dat zou willen en mogen doen, is het lezen (en in dat opzicht 'volgen') van nieuwsberichten gewoon toegestaan. Als je deze gegevens (die onvermijdelijk persoonsgegevens bevatten) echter gaat verzamelen, opslaan, analyseren etc. ben je persoonsgegevens aan het verwerken en heb je daar een grondslag voor nodig. Wat de tool Meltwater precies doet is niet bekend en op dit moment kan dan ook geen specifiek advies gegeven worden of deze tool is toegestaan en zo ja onder welke voorwaarden.

Ad.2 Een open(bare) Facebookgroep en 'niet herleidbaar naar een persoon' gaan niet samen. Ook het verzamelen van gegevens van open(bare) Faceboekgroepen is een inmenging in grondrechten die een wettelijke grondslag vereist. Een dergelijke (algemene) grondslag ontbreekt voor Defensie.

Ad.3 Een tekst uit een social mediabericht (zeker met bronverwijzing) is een 'tot een persoon herleidbaar' gegeven en daarmee een persoonsgegeven. Zonder specifieke grondslag is dat niet toegestaan.

Afsluiting [redacted]

Aan de voorkant ligt de juridische vraag met bijbehorende beperkingen. Om die reden is er gekozen om op praktisch niveau te bekijken hoe men aan de slag zou kunnen en welke producten aan elkaar geleverd kunnen worden. Het voorstel is om de politie komende tijd voor een afgesproken periode met defensie mee te laten draaien om 'feeling' te krijgen met de werkwijze. Ook beoogt men andersom defensie met politie mee te laten kijken om op die manier eenheid in werkopvatting en werkwijze te creëren. Dit zou moeten kunnen op basis van de raamovereenkomst tussen politie en defensie. Momenteel beoogt men om vanuit operationeel perspectief terug te werken naar het juridische. Men zal de hobbels daarbij zelf duiden en daarmee terugkoppeling zoeken bij de jurist.

Zoals uit bovenstaande notitie blijkt, wil men de werkwijze andersom gaan aanpakken. Naar mijn mening reden genoeg om goed te monitoren en scherp te houden wat er nu daadwerkelijk op de werkvloer wordt gedaan. Daarnaast is er nog geen verwachting dat er een daadwerkelijk bijstandsverzoek gaat volgen vanuit politie (politiewet).

@[redacted]: zouden jullie mij kunnen ondersteunen met de beantwoording van de vragen vanuit de OSINT groep?

Bij vragen of opmerkingen, bel of mail mij gerust.

Groet,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/CHU
Verzonden: zondag 29 november 2020 22:37
Aan: [redacted], BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: HERZENDING LIMC 20200707-Weekly Update Desinformatie
Bijlagen: 20200707-DV-LIMC-Weekly_Update_Desinformatie.pdf

[redacted]

Ook voor de tijdlijn. De mail waarin [redacted] nformeer dat we LIMC toch producten maakt, nadat [redacted] mij hierover informeerde.

Je kunt in de tijdlijn ook opnemen dat ik op deze dag ook DJZ hierover heb geïnformeerd.

[redacted]

Van: [redacted]., BS/AL/HDB/ProjafdCHU
Verzonden: vrijdag 10 juli 2020 16:56
Aan: [redacted], BS/AL/HDB/Proj Off
Onderwerp: FW: HERZENDING LIMC 20200707-Weekly Update Desinformatie

[redacted]

Onderstaand bericht stuurde [redacted] mij door. Zij kreeg het weer van BZK die aan [redacted] vroeg wat ze hiervan moesten vinden. Daar kan [redacted] niet zoveel op antwoorden, want de DGB is hierover nooit formeel geïnformeerd – de CDS wel? - en het product stelt ons ons nog voor tal van vragen. Zij heeft groot gelijk als ze zegt Art. 11 [redacted] Want ook wij zullen hierover worden bevraagd, bijvoorbeeld al in het DO van maandag as. Art. 11 [redacted]

- Uit de mail trail hieronder blijkt inderdaad dat er al een hele verzendlijst is voor dit 'wekelijkse product', maar dus niet aan ons.
- Over de juridische aspecten schrijven ze zelf de volgende disclaimer "Gezien de huidige juridische restricties op deze opdracht [van wie [redacted] is het niet mogelijk alle vastgestelde indicatoren te monitoren en daarmee te duiden in welke richting een narratief zich ontwikkelt" (p.3). Maar gezien afbreukrisico's rondom WIV is het wel zaak dat we zeker weten dat ze zich hierbij aan de WIV houden (of beter gezegd: niets doen dat onder de WIV valt).
- Daarnaast doet het hele format me erg denken aan een inlichtingenproduct. Dat doet dan weer de vraag rijzen in hoeverre hier dan niet toch een beeld ontstaat van een 'derde dienst' waar jij eerder ook al aandacht voor vroeg.

[redacted] heeft deze mail ook naar [redacted] gestuurd, dus daar zijn ze nu ook op de hoogte (voor zover ze dat al niet waren).

Overigens heeft [redacted] MIVD aan CLAS laten weten dat [redacted] wil dat CLAS de meeting initieert over de mate waarin het LIMC deze 'opdracht' wel/niet WIV proof kan uitvoeren. En de CLAS heeft bij monde van [redacted] laten weten dat in september te zullen doen. Ondertussen gaan de weekly's door.

Iets om dinsdag te bespreken als je terug bent.

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs [redacted]@mindef.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2020 12:18
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU [redacted]@mindef.nl>; [redacted]

[redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: FW: HERZENDING LIMC 20200707-Weekly Update Desinformatie

Dag [redacted],

Ik had net de collega's van BZK aan de lijn, ook zij ontvangen nu de LIMC rapportages en vroegen wat ze met deze rapportages kunnen.
Zoals al eerder besproken, is het mij onduidelijk op basis van welk mandaat LIMC nu handelt – gezien er geen MSOB ligt. Ik maak mij hier echt zorgen om: de producten worden nu interdepartementaal (via o.a. het NCC) verspreid, terwijl er geen juridische basis voor deze Defensie-inzet is (naar mijn weten of zie ik een juridisch mandaat over het hoofd?).

Ik vind Art. 11 [redacted].
Ik kan BZK niet vertellen wat zij moeten doen. Wel heb ik hen uitgelegd wat speelt rondom de inzet van DEF in het informatiedomein en op dit moment terughoudend met deze producten om te gaan.

[redacted], zou jij dit bij mijn afwezigheid met [redacted] en DJZ willen bespreken? DOPS [redacted] is dus ook op de hoogte.

Hartelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]@rijksoverheid.nl>
Verzonden: donderdag 9 juli 2020 12:05
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: FW: HERZENDING LIMC 20200707-Weekly Update Desinformatie

Zie onderstaande mail.

Groeten,
[redacted]

Van: NCC - NCTV [redacted]@nctv.minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 8 juli 2020 13:45
Onderwerp: FW: HERZENDING LIMC 20200707-Weekly Update Desinformatie

Geachte Heer / Mevrouw,

Zie onderstaande en/of de bijlage.

Met vriendelijke groet,

Nationaal **C**risis**C**entrum (NCC)

[redacted]

Van: [redacted]@mindef.nl [redacted]@mindef.nl>
Verzonden: woensdag 8 juli 2020 13:40
Aan [redacted]mindef.nl
Onderwerp: HERZENDING LIMC 20200707-Weekly Update Desinformatie

Ls,

Door een technische onvolkomenheid zijn van een groot aantal geadresseerden op de reguliere verzendlijst voor de LIMC producten de mailgegevens niet goed verwerkt in de adreslijst horende bij het aanbieden van het LIMC product van 07-07 (zie bijlage). Door deze onvolkomenheid heeft u het product (nog) niet via de mail gekregen. Middels deze "hernieuwde verzending" hoop ik deze onvolkomenheid rechtgetrokken te hebben. Mijn excuses voor eventueel gecreëerde overlast.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Land Information Manoeuvre Centre

LIMC

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Verzonden: vrijdag 10 juli 2020 17:51
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ
CC: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT; [redacted] BS/AL/DGB/DIA/CL NATION; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Onderwerp: FW: HERZENDING LIMC 20200707-Weekly Update Desinformatie
Bijlagen: 20200707-DV-LIMC-Weekly_Update_Desinformatie.pdf

[redacted]
Zojuist uitgebreid met [redacted] gesproken.
Er tekent zich een beeld af van een CLAS-eenheid die wel zegt te werken aan een verzoek (om militaire steunverlening in het openbaar belang) van de NCTV *voorafgaande aan* een besluit van de minister van Defensie op dat verzoek, maar intussen Art. 11 al lang is begonnen met het verzoek (dat dus nog niet eens is gedaan) te honoreren en daarmee gewoon doorgaat. Art. 11 [redacted]. Waarschijnlijk is de enige manier om het stil te leggen en alsnog ordentelijk in te richten de CDS en minister zo snel mogelijk samen met DGB en de dienst uitdrukkelijk te wijzen op het afbreukrisico van deze Aleingang. Ik stel voor dat we dinsdag a.s. contact opnemen met [redacted] om een plan te maken.

Mvg

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU
Verzonden: vrijdag 10 juli 2020 17:17
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Onderwerp: FW: HERZENDING LIMC 20200707-Weekly Update Desinformatie

Van: [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU
Verzonden: vrijdag 10 juli 2020 16:56
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: FW: HERZENDING LIMC 20200707-Weekly Update Desinformatie

reeds beoordeeld 319

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted], BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 15:41
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: LIMC
Bijlagen: 20200604-DV-LIMC-CIP-WEEKLY-def.pptx; 20200616-DV-LIMC-Weekly-Desinfo (def).pdf; 20200622-DV-LIMC-Presentatie_Medialandschap_Final.pdf; 20200707-DV-LIMC-Weekly_Update_Desinformatie (002).pdf; 20200429-DV-LIMC-Daily_update_20.pptx; 20200424-DV-LIMC-daily-update-18.pptx; 20200423-DV-LIMC-daily-update-17.pptx; 20200501-DV-LIMC-Daily_update-22.pptx

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: woensdag 22 juli 2020 12:11
Aan [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Onderwerp: FW: LIMC

Van: [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU [redacted]@mindef.nl>
Verzonden: maandag 13 juli 2020 17:00
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: FW: LIMC

[redacted], Heb jij [redacted] en [redacted] afgelopen weekend nog gesproken? Dit ontving ik zojuist van de dienst die via via een en ander hebben verzameld – zij ontvangen dit dus ook niet rechtstreeks. Spreek je morgen. [redacted]

Dag [redacted]

In de bijlagen de weekly's waarvan ik weet dat ze zijn gestuurd.
Ik heb ze dus niet allemaal verkregen maar de update nummering doet wat vermoeden.
Hieronder een beeld van de verzendlijst.
Met name in de Send To staan een paar bijzondere.

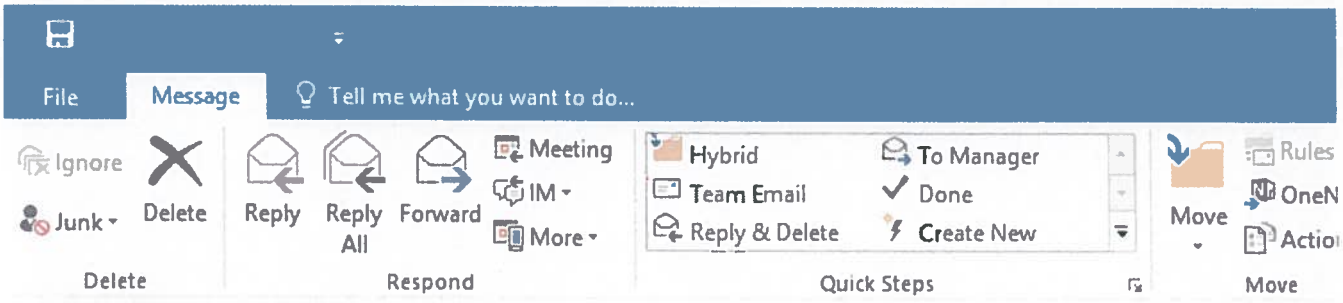
Groet,

From: %LIMC, CLAS [redacted]@mindef.nl>
Sent: donderdag 2 juli 2020 16:02
To: %TOC-G2, CLAS/ST CLAS/DIR T&O/TOC [redacted]@mindef.nl>; %TOC-MEDINT, CLAS/ST CLAS/DIR T&O/TOC [redacted]@mindef.nl>; [redacted]@minjenv.nl' [redacted]@minjenv.nl>; %Staf CLAS Sectie Inlichtingen, CLAS/ST CLAS/DIR T&O/AFD UITV/SIE INL [redacted]@mindef.nl>; [redacted]@minjenv.nl' [redacted]@minjenv.nl>; [redacted]@vggm.nl' [redacted]n@vggm.nl>; [redacted]@ifv.nl' <[redacted]@ifv.nl>; [redacted]@nctv.minvenj.nl' [redacted]@nctv.minvenj.nl>; %BGOA Covid19 Nederland, CLAS/OOCL/1CMICO [redacted]@mindef.nl>; %BGOA Covid19 Carib, CLAS/OOCL/1CMICO [redacted]@mindef.nl>; %CAT J2 INTEL, BS/AL/DS/DOPS [redacted]@mindef.nl>; [redacted]@minvenj.nl' <[redacted]@minvenj.nl>; [redacted]@ifv.nl' [redacted]@ifv.nl>; [redacted]@minjenv.nl' [redacted]@minjenv.nl>; [redacted]@minjenv.nl'

[redacted]@minienv.nl>; [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE ALGOST [redacted]@mindef.nl>; [redacted]@nctv.minvenj.nl' [redacted]@nctv.minvenj.nl>; [redacted]@politie.nl' [redacted]@politie.nl>; [redacted], BS/BOEs/IVD/Inspectie [redacted]@mindef.nl>; %DOC, BS/AL/DS/DOPS [redacted]@mindef.nl>; Wijnen, MH, LGEN, CLAS <[redacted]@mindef.nl>; [redacted], CLAS [redacted]@mindef.nl>; %Newsroom DCo, BS/Al/DCO [redacted]@mindef.nl>; %IKP CTER, KMAR [redacted]@mindef.nl>; %IKP KMar, KMAR [redacted]@mindef.nl>; [redacted]@nctv.minvenj.nl' [redacted]@nctv.minvenj.nl>; [redacted]@politie.nl' [redacted]@politie.nl>; [redacted]@politie.nl' [redacted]@politie.nl>; %IKP KMar, KMAR [redacted]@mindef.nl>; [redacted]@politie.nl' [redacted]@politie.nl>

Cc: [redacted] CLAS/OOCL/HQ/LIMC [redacted]@mindef.nl>; [redacted]@brandweerflevoland.nl' [redacted]@brandweerflevoland.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/1CMICO/PSYOPSPEL [redacted]@mindef.nl>; [redacted], CLAS/OTCO/LTC/ECE/N5/TEAM 2 [redacted]@mindef.nl>; [redacted], CLAS/OTCO/LWC/CD_EGP [redacted]@mindef.nl>; [redacted], CLAS/OOCL/OG CLAS/DGEO/DEC [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/400GNKBAT/STOSTCIE/BATST/SIE S2 [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/JISTARC/STSTESK/ST [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR T&O/AFD UITV/INL&VH [redacted]@mindef.nl>; [redacted], CLAS/ST CLAS/DIR T&O/AFD UITV [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/JISTARC [redacted]@mindef.nl>; [redacted], DOSCO/ST DOSCO/KERNST [redacted]j@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/1CMICO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/1CMICO/CIMICPEL [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/JISTARC/DIVI/Verzamelpl <[redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/1CMICO/SCUHA [redacted]@mindef.nl>; [redacted]., CLAS/OOCL/1CMICO/INFO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/JISTARC/STSTESK/ST/SIE S6/BUR IM&IV [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DS/Dir. Plan./Afd IV&C4I [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR T&O [redacted]mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR K&O [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR T&O/AFD UITV/INL&VH [redacted]@mindef.nl>; [redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/STSTESK/ST/KCEN [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/JISTARC/STSTESK/ST/KCEN [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/JISTARC/DIVI/IGP D <[redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/1CMICO/INFRA [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/1CMICO/POLITICS [redacted]@mindef.nl>; [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/1CMICO/INFRA [redacted]@mindef.nl>; [redacted], CLAS/OTCO/OTCGENIE/DCBRNC/DEC CBRN/MILGZ [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DCO [redacted]@mindef.nl>; [redacted] DOSCO/DGO/STAF DGO [redacted]@mindef.nl>

Subject: Weekly LIMC van 02 juli 2020

do 4-6-2020 15:39

%LIMC, CLAS

LIMC weekly update

To [redacted]

Cc

20200604-DV-LIMC-CIP-WEEKLY-def.pptx
2 MB

Goedenmiddag u allen,

Hierbij de Weekly Update van het LIMC.

[redacted]

Van: [redacted]., BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 15:10
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: Doorontwikkeling Information Manoeuvre/LIMC

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van: [redacted] BS/AL/DGB
Verzonden: zondag 22 november 2020 16:12
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK
Onderwerp: Fwd: Doorontwikkeling Information Manoeuvre/LIMC

Van: [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR K&O" [redacted]@mindef.nl>
Datum: woensdag 15 juli 2020 om 14:21:55
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU" [redacted]@mindef.nl>, "[redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH" [redacted]@mindef.nl>, "[redacted], CLAS/OOCL/HQ/LIMC" [redacted]@mindef.nl>, [redacted], CLAS/OOCL" [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted]." [redacted]@mindef.nl>, '[redacted]BS/AL" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/HDB/Belmdwrs" [redacted]@mindef.nl>, [redacted], BS/AL/DS" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] CLAS" [redacted]@mindef.nl>, '[redacted] CLAS" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] DOSCO/NLDA/FMW/CG KW" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: Doorontwikkeling Information Manoeuvre/LIMC

Allen

Aanleiding. In de afgelopen periode is er enige beroering ontstaan door ontwikkelingen en experimentele initiatieven binnen het CLAS inzake Informatie Gestuurd Optreden.
Het artikel in het NRC over BDM en de beantwoording van Kamervragen naar aanleiding van dit artikel maken hier deel van uit. In de voorbereiding en de tweedaagse bespreking van de concept DV 2035 is de noodzaak van het opereren in de informatie omgeving waaronder de cognitieve dimensie ook aan de orde geweest. C-LAS, Lgen Martin Wijnen, heeft hierover met velen waaronder CDS, P-CDS, DGB , DJZ en D-MIVD gesproken en vervolgafspraken gemaakt. Kern van die afspraken is om gezamenlijk deze belangrijke capaciteitsontwikkeling binnen de Landmacht en Krijgsmacht mogelijk te maken. De informatieomgeving is groot, is niet voorbehouden tot een domein of organisatie, en bestaat conceptueel uit drie dimensies: de fysieke, virtuele en cognitieve dimensie. Landoptreden behelst het opereren binnen deze drie dimensies om uiteindelijk de gewenste cognitieve effecten te bereiken. Tijdens de tweedaagse over de DV 2035 heeft hij een product laten zien dat is gemaakt door het Land Information Manoeuvre Centre (LIMC) wat met enthousiasme werd ontvangen.

Het LIMC is een experimentele capaciteit die is opgezet bij de start van de Coronacrisis om, binnen de wettelijke kaders, het TOC te voorzien van Situational Awareness en Understanding. Dit LIMC tracht op basis van open bronnen en met gebruik van rudimentaire datascience, binnen wettelijke kaders (WIV/AVG), een beter begrip en inzicht te verzorgen. Dit inzicht draagt vervolgens bij aan handelingsperspectieven. Tevens is het LIMC al experimenterend steeds beter in staat om beperkte

forecasting te doen. De combinatie van analyse capaciteit, gedragswetenschap en datascience leiden tot andere en vaak opmerkelijke inzichten. De producten van het LIMC werden dagelijks gebruikt in het TOC en werden gedeeld met het LOTC. Daarnaast maken zij een wekelijks rapportage over bepaalde trends en duiden deze in een scenario/narratief. Dit is gerelateerd aan COVID en daarmee samenhangende gebeurtenissen waaronder een duiding van nep informatie (zoals relatie COVID en 5G).

Een MSOB vanuit NCTV waarbij de opgedane kennis van het LIMC gebruikt wordt door het civiel gezag- en deze capaciteit zich verder kan ontwikkelen- Art 11 , om beleidsmatige redenen niet in behandeling genomen. Ik hoor vanuit de wandelgangen Art 11 . Laat ik vooropstellen dat de producten die het LIMC nu wekelijks levert resultaten zijn van een lerende experimentele capaciteit. Dat deze binnen strikte wettelijk kaders tot stand komen en dat deze producten veel waardering krijgen.

Om gestalte te doen aan de toezegging die gedaan is aan C-LAS door ondermeer DGB wil ik u uitnodigen voor een bijeenkomst over dit onderwerp zodat we de juiste beelden met elkaar kunnen delen om van daaruit een koers te bepalen die deze capaciteitsontwikkeling verder brengt. Hierbij gaat de voorkeur wel uit naar een coronaveilige fysieke bijeenkomst.

Gelet op de vakantieperiode (waaronder mijn verlof) heb ik de volgende tijdsblokken ter beschikking:

18 augustus, gehele middag
19 augustus, gehele middag
21 augustus, vanaf 1400
24 augustus, gehele middag
26 augustus, gehele middag

De vergaderlocatie volgt

MvG

[redacted]

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Commando Landstrijdkrachten
Directie Kennis en Ontwikkeling
Ministerie van Defensie
Kromhout kazerne | Herculeslaan 1| 3584 AB | Utrecht | [redacted]
Postbus 90004 | 3509 AA | Utrecht | MPC 55A

[redacted]

.....

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 15:39
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: Doorontwikkeling Information Manoeuvre/LIMC

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van: [redacted].
Verzonden: woensdag 15 juli 2020 17:09
Aan: [redacted], CLAS/ST CLAS/DIR K&O ; [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off ; [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU ; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH ; [redacted] CLAS/OOCL/HQ/LIMC ; [redacted] CLAS/OOCL
CC: [redacted] BS/AL ; [redacted], BS/AL/HDB/Belmdwrs ; [redacted] BS/AL/DS ; Wijnen, MH, LGEN, CLAS ; [redacted], CLAS ; [redacted] DOSCO/NLDA/FMW/CG KW
Onderwerp: Re: Doorontwikkeling Information Manoeuvre/LIMC

[redacted],
Dank voor je bericht en mi een goed initiatief om bijeen te komen. Vanuit de dienst schuiven we graag aan. Definitieve naam volgt en hangt af van de gekozen datum.
Groet
[redacted]

Van: "[redacted] CLAS/ST CLAS/DIR K&O" [redacted]@mindef.nl> reeds beoordeeld 324
Datum: woensdag 15 juli 2020 om 14:21:54

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Verzonden: woensdag 15 juli 2020 18:27
Aan: [redacted]., BS/AL/DJZ; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Onderwerp: FW: LIMC
Bijlagen: 20200604-DV-LIMC-CIP-WEEKLY-def.pptx; 20200616-DV-LIMC-Weekly-Desinfo (def).pdf; 20200622-DV-LIMC-Presentatie_Medialandschap_Final.pdf; 20200707-DV-LIMC-Weekly_Update_Desinformatie (002).pdf; 20200429-DV-LIMC-Daily_update_20.pptx; 20200424-DV-LIMC-daily-update-18.pptx; 20200423-DV-LIMC-daily-update-17.pptx; 20200501-DV-LIMC-Daily_update-22.pptx

FYEO

NB [redacted] krijgen deze werkjes, behalve de bestuursstaf.
Art. 11 [redacted]

Van: [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU
Verzonden: woensdag 15 juli 2020 18:18
Aan: [redacted], BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Onderwerp: Fwd: LIMC

Hierbij de verzamelmail die ik dit weekend aan [redacted] stuurde. Daar zit die van 14/7 die ik net stuurde dus niet tussen. [redacted]

Van: [redacted]., BS/AL/HDB/ProjafdCHU" [redacted]@mindef.nl>
Datum: maandag 13 juli 2020 om 17:00:10
Aan: [redacted], BS/AL/HDB/Proj Off" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: FW: LIMC

reeds openbaar 322

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted], BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Verzonden: donderdag 16 juli 2020 14:56
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DBE/AFD BGD; [redacted] BS/AL/DGB/DBE/AFD BGD; [redacted], CLAS/KCT/SSVCIE/Verzamelpl; [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I; %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV; [redacted], CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Onderwerp: RE: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie
Bijlagen: MSOB concept art 52 org besluit 1.0.docx; Verwerkersovereenkomst_nctv-mindef inzake duiden desinformatie - v01.5.docx

Collega's,

Hier in het Haagse is inmiddels enige beroering ontstaan na het buiten Defensie opduiken van diverse "Desinformatie weekly"'s van het LIMC.
Naar ik meen werd er nog gewerkt aan een kader met instructies en een verwerkersovereenkomst met de NCTV alvorens zij namens de minister van JenV een verzoek aan de minister van Defensie zouden richten voor het verlenen van militaire steun in het openbaar belang (MSOB), op basis waarvan het LIMC dan de opdracht zou kunnen krijgen tot het ten behoeve van de NCTV vervaardigen van deze producten.

Weten jullie hoe ver het kader en de verwerkersovereenkomst zijn gevorderd en wanneer wordt verwacht dat de NCTV het verzoek om MSOB kan doen?
Ergens in augustus wordt hierover een bespreking met Landmachtstaf, Defensiestaf, DGB en de MIVD belegd; zou goed zijn om daarvoor een actuele stand van zaken te hebben.

Bij voorbaat dank,

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/HDBV/Dir. M&B
Verzonden: donderdag 18 juni 2020 10:32
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Onderwerp: RE: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

Fijn te horen [redacted] dat jullie contact hebben gehad en dat hij eea nu oppakt!
Met groet,
[redacted]

From: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>
Sent: donderdag 18 juni 2020 10:30
To: [redacted] BS/AL/HDBV/Dir. M&B [redacted]@mindef.nl>
Subject: RE: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

Dank [redacted], ik hang net op; hij pakt het op.
Mvg

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/HDBV/Dir. M&B [redacted]@mindef.nl>
Verzonden: donderdag 18 juni 2020 09:22
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>

Onderwerp: FW: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie
Urgentie: Hoog

[redacted] (Avg coördinator Clas) neemt in de loop van de ochtend contact met je op.
Met groet,
[redacted]

From: [redacted] BS/AL/HDBV/Dir. M&B
Sent: donderdag 18 juni 2020 08:42
To: [redacted], BS/AL/DS/DCC/VERZAMELPL <[redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH <[redacted]@mindef.nl>
Subject: FW: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie
Importance: High

Goedemorgen[redacted]
Gisteren gesproken met een medewerker van het privacyteam NCTV [redacted] en [redacted] (DJZ). Helaas kon je gisteren niet aansluiten bij onze telefonische bespreking. Het gaat om een samenwerkingstraject waarbij LIMC betrokken is. Wil jij svp contact opnemen met [redacted] en (vervolgens) met [redacted] voor het bespreken van dit dossier en hoe eea aan te lopen om te zorgen voor een goede juridische borging?
Zoals je begrijpt zit er nogal druk op dit dossier.
Alvast dank!
Met groet,
[redacted]

[redacted]
DPO

Ministerie van Defensie
Plein Kalvermarktcomplex (PKC)
[redacted]
2511 CB Den Haag
.....
[redacted]@mindef.nl
www.defensie.nl

From: [redacted]@nctv.minjenv.nl>
Sent: woensdag 17 juni 2020 10:54
To: [redacted]/AL/HDBV/Dir. M&B [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted] - BD/PSD [redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/HDBV/Dir. M&B [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BD/KS [redacted]@nctv.minjenv.nl>; NCTV Privacy [redacted]@nctv.minjenv.nl>
Subject: RE: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

Dag [redacted]

Vwb jouw vraag tav een werkgroep. [redacted] alsook ikzelf zijn gedetacheerd vanuit defensie bij de NCTV. Daardoor waren wij deels ook op de hoogte van de bestaande capaciteit. Uiteindelijk iom defensie en NCTV gezien de incidenten die zich voordeden rondom COVID (5g masten in de brand steken) meenden wij ma overleg dat de NCTV capaciteit mist om hier een goed beeld van te krijgen en dat defensie lees de landmacht deze capaciteit wel heeft. Dit is de basis geweest voor veelvuldig overleg en de MSOB.

DPIA/ risico analyse ben ik mij niet van bewust. Is dit noodzakelijk? Aangezien het hier gaat om samenwerking tussen rijksdiensten en daarbij defensie qua veiligheid op regelmatige basis risico analyses uitvoert waar het gaat om informatie veiligheid. Daarnaast gaat het om een rubricering van ten hoogste DV wat een ander veiligheidsregime vraagt dan bv confi of geheim.

Of deze overeenkomt wordt opgenomen in het register, dat weet ik zelf niet. Mogelijk dat [redacted] de privacy coördinator NCTV hier antwoord op kan geven. Zie mailadres in CC.

Hoop dat jij met deze antwoorden verder kan.

Groet [redacted]

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [redacted]@mindef.nl <[redacted]@mindef.nl>
Datum: woensdag 17 jun. 2020 10:18 AM
Aan: [redacted] BD/PSD [redacted]@nctv.minjenv.nl>
Kopie: [redacted] BD/PSD [redacted]@nctv.minjenv.nl>, [redacted]@mindef.nl [redacted]@mindef.nl>, [redacted]@mindef.nl [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BD/KS [redacted]@nctv.minjenv.nl>, NCTV Privacy [redacted]@nctv.minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

Beste [redacted]
Dank voor het toesturen van de verwerkersafspraken NCTV-Defensie. Waar komen deze documenten uit voort? Is er een werkgroep/projectgroep geweest? En zijn er overige documenten beschikbaar? Is er bijvoorbeeld ook een DPIA/risicoanalyse doorlopen? En wordt deze verwerking opgenomen in het register van verwerkingsactivitieiten?
Graag je reactie, opdat ik deze kan afstemmen met de vanuit Defensie betrokken collegae.
Met een vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]

Ministerie van Defensie
Plein Kalvermarktcomplex (PKC)
[redacted]
2511 CB Den Haag
.....
[redacted]
[redacted]@mindef.nl
www.defensie.nl

From: [redacted]@nctv.minjenv.nl>
Sent: woensdag 17 juni 2020 09:57
To: [redacted] BS/AL/HDBV/Dir. M&B [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted] BD/PSD <[redacted]@nctv.minjenv.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/HDBV/Dir. M&B [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BD/KS [redacted]@nctv.minjenv.nl>; NCTV Privacy [redacted]@nctv.minjenv.nl>
Subject: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

Dag [redacted]

Dank voor het advies en zoals beloofd in ons telefoongesprek de verwerkersafspraken voor de samenwerking tussen de NCTV en defensie ihkv desinformatie tav covid-19. Daarnaast stuur ik ook het concept MSOB mee, om context te geven bij de verwerkersafspraken. Vwb bijlage 2 van de verwerkersafspraken, zijn deze reeds afgestemd met defensie (LIMC).

Hoop jou voldoende geïnformeerd te hebben.

Hartelijke groet
[redacted]

Hartelijke groet

[redacted]
Beleidsmedewerker Programma Statelijke Dreigingen
.....
Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV)
Ministerie Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 AD | Den Haag |
..... [redacted]
[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit

[redacted]

Van: [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I
Verzonden: donderdag 16 juli 2020 16:15
Aan: [redacted]., CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I
Onderwerp: FW: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie
Bijlagen: MSOB concept art 52 org besluit 1.0.docx; Verwerkersovereenkomst_nctv-mindef inzake duiden desinformatie - v01.5.docx

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Kabinet Commandant Landstrijdkrachten
Koninklijke Landmacht
Ministerie van Defensie
Kromhoutkazerne | Herculeslaan 1 | Utrecht | [redacted]
Postbus 90004 | 3509 AA | Utrecht | MPC 55A

[redacted]
@mindef.nl

reeds beoordeeld 334

From: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Sent: donderdag 16 juli 2020 14:56
To: [redacted]

[redacted]

[redacted]

[

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 15:17
Aan: [redacted], BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: Doorontwikkeling Information Manoeuvre/LIMC

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van: [redacted]., BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: vrijdag 17 juli 2020 16:39
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ
CC: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT ; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH ; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH ; [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU
Onderwerp: FW: Doorontwikkeling Information Manoeuvre/LIMC

tkn

Van: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: vrijdag 17 juli 2020 14:03
Aan: [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR K&O ; [redacted], CLAS/ST CLAS/STAF/AFD S&P
Onderwerp: RE: Doorontwikkeling Information Manoeuvre/LIMC

Beste [redacted]

Woensdag is er een goede aftrapsessie geweest met vertegenwoordigers van alle dienstonderdelen om voor 1 oktober te komen tot een roadmap AI voor de werkgroep Defensie van de NL AI Coalitie. Er komen vervolgsessies ook met het bedrijfsleven en het voornemen is het uiteindelijke concept-product via ons overleg ook met CIO en vert DMO en TNO door te sturen naar de ITGB voor bredere afstemming.

Ben graag bij de bijeenkomst over doorontwikkeling LIMC, ben van 13 tot en met 20 augustus in het buitenland.

De krijgsmacht heeft zich van goede kant laten zien als het gaat om COVID en het onder civiel gezag inzetten van militaire capaciteiten. In die zin mis ik in de uitnodiging de D.DOPS die een rol speelt bij het beoordelen van verzoeken om inzet van Defensie in het nationale domein. Een voorafgaand verzoek van de NCTV aan Defensie voor ondersteuning tav desinformatie in relatie tot COVID ed ontbreekt maar daaraan wordt gewerkt.

Ik snap dat de bespreking in eerste instantie intern Defensie is, gelet op de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van andere organisaties betrokken bij onderzoeken naar desinformatie tav COVID, 5G ed. is het raadzaam en mi noodzakelijk in het verlengde daarvan breder tot menings- en oordeelsvorming te komen.

Zou ik ter voorbereiding in de nu wat rustiger tijd door het reces een overzicht van en toegang tot producten van het LIMC kunnen krijgen, die te maken hebben met de bredere aspecten zoals desinformatie, 5G ed. Helaas moest ik onlangs via andere departementen vernemen van het bestaan daarvan. Art. 11 [redacted]

Mvg
[redacted]

reeds beoordeeld 324

Van: [redacted], CLAS/ST CLAS/DIR K&O
Verzonden: woensdag 15 juli 2020 14:22

[redacted]

t

[redacted]

Van: [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Verzonden: vrijdag 17 juli 2020 11:36
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH; [redacted], BS/AL/DS/DCC/VERZAMELPL; [redacted], BS/AL/HDBV/Dir. M&B; [redacted] BS/AL/HDBV/Dir. M&B; [redacted]., CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I; %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV; [redacted]., CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Onderwerp: Re: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

Goedemorgen allen,

Vanuit onze (JZ OOCL) kant een vergelijkbare reactie als [redacted]. Onze laatste info is dat de stukker ter beoordeling in Den Haag liggen en er vooralsnog nog geen grondslag of bevoegdheden zijn voor dergelijke activiteiten. Dit is zeer recent ook nog gecommuniceerd met [redacted]. De producten van het LIMC ihkv desinformatie zijn ook niet bij ons bekend.

Ik zal binnen onze eenheid navraag doen naar deze producten en activiteiten.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

[redacted]

Van: "[redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH" [redacted]@mindef.nl>
Datum: vrijdag 17 juli 2020 om 10:59:42
Aan: [redacted], BS/AL/DS/DCC/VERZAMELPL" <[redacted]@mindef.nl>, [redacted], OL, BS/AL/HDBV/Dir. M&B" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] BS/AL/HDBV/Dir. M&B" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I" [redacted]@mindef.nl>, "%HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV" [redacted]@mindef.nl>, '[redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: RE: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

[redacted]

Veel dank voor de snelle reactie en de niet aflatende aandacht hiervoor!
Mvg

[redacted]

Van: [redacted] L, BS/AL/DS/DCC/VERZAMELPL
Verzonden: vrijdag 17 juli 2020 10:21
Aan: [redacted]., BS/AL/DJZ/Cl. NTRH ; [redacted], BS/AL/HDBV/Dir. M&B ; [redacted]., BS/AL/HDBV/Dir. M&B ; [redacted]., CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I ; %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV ; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV ; [redacted] [redacted]., CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Onderwerp: RE: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

L.S.,

Genoemde " Desinformation weekly"'s ken ik niet en zouden nog geen updates of inzichten moeten bevatten vanuit de NCTV/Covid-19 opdracht. Om de eenvoudige reden dat ik nog 2 weken geleden geinformeerd heb naar de status vh afsluiten vd verwerkersovk met NCTV. Dat liep toen nog steeds en ik zou geïnformeerd worden als het rond zou zijn, of als er aanpassingen nog zouden moeten plaatsvinden.

Verder zijn er duidelijke afspraken gemaakt dat wanneer we beginnen de Brigade Avg-coordinator nauw betrokken wordt bij het verder invulling geven aan deze 'dienst' om de grenzen van persoonsgegevensverwerkingen door het LIMC helder te gaan krijgen. Hierover is breed overeenstemming. Hiertoe is ook meteen een periodiek overleg afgestemd met [redacted] vh NCTV. De eerste afspraak staat al voor volgende week do gepland en gaat wat mij betreft gewoon door alhoewel we nog (steeds) niet zijn gestart.

Ik ben al begonnen met her en der te informeren wat nu de stand van zaken is. Indien daar vreemde verrassingen uitkomen, dan laat ik jou ([redacted] dat meteen weten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Do & Vr aanwezig e/o tel bereikbaar
[redacted]
[redacted]@mindef.nl

From [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH[redacted]@mindef.nl> reeds beoordeeld 334
Sent: donderdag 16 juli 2020 14:56
To: [redacted]

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 16:21
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: woensdag 22 juli 2020 17:47
Aan: [redacted] BS/AL
Onderwerp: FW: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

[redacted],
Dit is een trail die licht werpt op inzet CLAS-medewerkers binnen NCTV en opstelling juristen binnen CLAS, die lijken te leven met zonder opdracht geen activiteiten, terwijl er al volop activiteiten zijn, blijkt inmiddels.
[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU
Verzonden: vrijdag 17 juli 2020 22:15
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Onderwerp: Re: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

Art. 11 [redacted]

Van: "[redacted] BS/AL/HDB/Proj Off" [redacted]@mindef.nl>
Datum: vrijdag 17 juli 2020 om 16:40:09
Aan: "[redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: FW: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

Van: [redacted], BS/AL/DJZ/Cl. NTRH <[redacted]@mindef.nl>
Verzonden: vrijdag 17 juli 2020 12:23
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ [redacted]@mindef.nl>
CC: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]g@mindef.nl>; [redacted], BS/AL/DJZ/Staf MJDK [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: FW: Verwerkersafspraken samenwerking NCTV en Defensie

Ter info.
Mvg

[redacted]

Van [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV [redacted]@mindef.nl> reeds beoordeeld 340
Verzonden: vrijdag 17 juli 2020 11:36
Aan: [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Verzonden: woensdag 22 juli 2020 10:34
Aan: [redacted]., CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV; [redacted] CLAS/KCT/SSVCIE/Verzamelpl; [redacted], BS/AL/DGB/DBE/AFD BGD; [redacted] BS/AL/DGB/DBE/AFD BGD; [redacted]., CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I; %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Onderwerp: Artikelen Ottawa Citizen

Vandaag werden mij bijgaande artikelen uit de Ottawa Citizen aangereikt, waarin ik opmerkelijke parallellen zie met "onze" casus. Gezien de politieke aandacht (Kamervragen) voor BDM en deze publicaties ben ik des te benieuwder naar welke producten van het LIMC op welke grondslag binnen en buiten Defensie zijn en worden verspreid.
Laten jullie me weten zodra dat inzichtelijk is?
Mvg
[redacted]

Team with Canadian military intelligence unit data-mined social media accounts of Ontarians during pandemic

Author of the article:David Pugliese • Ottawa Citizen
Publishing date:**Jul 21, 2020** • Last Updated 20 hours ago • 5 minute read

A team assigned to a Canadian military intelligence unit monitored and collected information from people's social media accounts in Ontario, claiming such data-mining was needed to help troops working in long-term care homes during the coronavirus pandemic.

In some cases, the data collected involved basic information about the long-term care facilities. In other cases, the collection involved comments made by the public about the provincial government's failure in taking care of the elderly. That data was turned over to the Ontario government, with a warning from the team that it represented a "negative" reaction from the public.

Facebook, Reddit, Instagram and Twitter accounts were scanned by the five-person group called the Precision Information Team or PiT. The team was provided specific terms to search for and all of the data gathered by the PiT team was publicly available, the Canadian Forces said.

Various military sources contacted this newspaper to raise concerns about the team, warning that its operations could be seen as unethical and bordered on illegal. The Canadian Forces later provided some examples of unclassified PiT reports to this newspaper.

There is growing concern in some military quarters about efforts to expand such data-mining initiatives involving the public as well as information operations techniques to push government messages to Canadians. This newspaper revealed Monday that the Canadian Forces planned what some military insiders described as a propaganda campaign aimed at heading off civil disobedience by the public during the coronavirus pandemic.

Brig.-Gen. Conrad Mialkowski, who had PiT assigned to his headquarters during the Canadian Forces pandemic response, said the team did not break any laws or violate military regulations. "There was information collection on publicly available websites," he said in an interview. "We would find information but we never turned it into intelligence against Canadian citizens."

Such information helps inform the Canadian military about the situation they would be operating in during the pandemic, said Mialkowski, commander of Joint Task Force Central.

But the military task force providing help to long-term care homes in Quebec – which were equally or harder hit by COVID-19 – saw no need to create a Precision Information Team or have any such capability. Military sources say there were ethical concerns among those officers about creating such a team and worry about the negative reaction from Quebecers if it was ever revealed staff assigned to Canadian Forces intelligence were culling information from social media accounts.

"The need for any particular activity is informed by the situation on the ground," the Canadian Forces noted in a statement in response to questions about whether PiT operated in Quebec. "As such, it is possible that activities carried out in support of the same operation may differ from region to region."

The statement did not explain why such a team was not seen to be needed in Quebec even though the situation in long-term care homes in that province was also considered dire.

The Canadian Forces originally earmarked around 24,000 personnel to provide support for the government during the pandemic, but only a little more than 1,600 personnel were eventually sent to long-term care homes in Quebec and Ontario to help staff there care for the elderly.
Mialkowski said PiT was installed in the intelligence cell in his Toronto headquarters because the group which would usually do such a social media monitoring job was busy. In addition, a senior intelligence officer could provide oversight for such a data collection role, added Mialkowski, commander of Joint Task Force Central.
He said PiT information was turned over to Ontario provincial emergency officials. He did not know if the analysis on public reactions to the provincial government was sent to Premier Doug Ford's office or shared with provincial cabinet ministers.
That PiT analysis was not included in the examples provided by the Canadian Forces to this newspaper.
Rear Adm. Brian Santarpia said the military is non-partisan in its collection of the public's views and data. "We were never looking to take action against individuals and their views," said Santarpia, who until recently was chief of staff for Canadian Joint Operations Command which coordinated the military response to the pandemic. "We were just trying to understand the space."
Those in the Canadian Forces who are collecting data are young and keen and military leaders don't want to hinder their enthusiasm, he added. "They're not sure which bit of data will make a difference but they know they collect data they may be able to put these pieces together in a useful way," Santarpia explained. "So we don't constrain that sort of initiative because of the young folks who are doing it are going to surprise us every time with something that turns out to be more relevant than any of us thought it would be."
In another case, PiT put together a briefing about forest fires in Ontario in preparation for the possibility the Canadian military would be asked to assist the provincial government deal with such blazes. PiT compiled data on Google searches for all of Canada over a year-long period, determining that the term "wildfire" was searched most frequently by residents in the Yukon. PiT found British Columbia residents most frequently searched for information on forest fires in the Amazon. Overall in Canada, the main interest was in fires in Australia, according to PiT analysis.
Some public affairs officers, intelligence specialists and senior planners want to expand the scope of such methods in Canada to allow them to better control and shape government information the public receives, as well as collect information from social media accounts. Others inside national defence headquarters worry that such operations could lead to abuses, including military staff intentionally misleading the Canadian public, taking measures to target opposition MPs or those who criticize government or military policy, or illegally collecting data on the public.
Some military sources warn there is a lack of accountability and oversight on such initiatives. Chief of the Defence Staff Gen. Jon Vance, who eventually shut down the information operations campaign revealed by this newspaper, was initially unaware it was even under way. Minister of Defence Harjit Sajjan is in the dark on most such initiatives, only taking an interest when the media asks questions, say military insiders.

Canadian Forces 'information operations' pandemic campaign quashed after details revealed to top general

Author of the article:David Pugliese • Ottawa Citizen
Publishing date:**Jul 20, 2020** • Last Updated 13 hours ago • 5 minute read
The Canadian Forces planned what some military insiders described as a propaganda campaign aimed at heading off civil disobedience by the public during the coronavirus pandemic.
But the initiative was shut down by the country's top soldier who questioned whether it went too far in the methods military officers wanted to use.
The campaign called for "shaping" and "exploiting" information, allowing the Canadian Forces to be able to strengthen trust in official sources of information, said a military planning document reviewed by this newspaper. One of the desired results was that civil order be maintained during the pandemic. "Canadian public is deterred from participating in Civil Disobedience," according to the objectives of the plan. "Canadian public compliance with suppression measures is reinforced."
When Chief of the Defence Staff Gen. Jon Vance was briefed about the information operations campaign, he ordered it stopped. Some senior military staff raised concerns the plan could be open to abuse in using propaganda or deception to manipulate the Canadian public.
Various military sources contacted this newspaper to raise concerns about the information campaign. The Canadian Forces later provided the unclassified information operations document to this newspaper.
The information operations plan was issued April 8, temporarily rescinded five days later, and then officially halted on May 1. Canadian Forces sources say Vance told military leaders that as long as he

was in charge information operations tactics wouldn't be used in a domestic situation, except in the case where an enemy had invaded the country.

The campaign was a combination of traditional communications methods, using public affairs staff and "influence activity" specialists as well as various other techniques to get military and government messages across to the public. If necessary, military vehicles with loudspeakers would be used to transmit such information. The Canadian Forces was also ready to set up portable radio stations, which were used in Afghanistan, to provide the military with an outlet to communicate in areas where infrastructure was lacking. "Village assessments" would be conducted and meetings would be set up with religious leaders and non-governmental organizations, the information operations plan noted.

Multiple Canadian military sources say the plan was based on a similar campaign used during the Afghan war to convince villagers to support the Afghan government and not the Taliban.

The Canadian Forces denies that is the case.

The plan, put forward by the Canadian Joint Operations Command, then led by Lt.-Gen. Mike Rouleau, was never approved by Vance. Neither was there any approvals from the Judge Advocate General which is the military's legal advisor, the Assistant Deputy Minister for Public Affairs or various other senior commanders. Minister of Defence Harjit Sajjan was not aware of the plan and was only briefed by senior leaders when this newspaper began asking questions about the information campaign several weeks ago. Rear Adm. Brian Santarpia said there was no requirement to check such operational orders with higher level staff. But he acknowledged that once the plan was seen by senior leaders, various concerns were raised. "We did raise some worries in different parts of the department," said Santarpia, who until recently was chief of staff for Canadian Joint Operations Command.

"Folks are generally nervous about the idea of information operations," he added. "They were concerned the (term) 'information operations' gets people thinking about propaganda or influencing people with deception."

Information operations is defined by the Canadian Forces as "actions taken in support of political and military objectives which influence decision makers by affecting other's information while exploiting and protecting one's own information."

Asked about whether the military expected Canadians to participate in civil disobedience or riots during the pandemic, Santarpia responded, "That was our worst case scenario."

The military had originally earmarked around 24,000 personnel to provide support for the government during the pandemic, but only a little more than 1,600 personnel were eventually sent to long-term care homes in Quebec and Ontario to help staff there care for the elderly. Canadian Rangers were also used to provide assistance in their communities in remote regions of the country.

"Our worst-case scenario for COVID was that the first wave would be so much worse and that some of the 24,000 people we had would have to be called out in aid to civil power," Santarpia explained.

The Canadian Forces can be called out by the government for service in aid of the civil power in any case in which a riot or disturbance of the peace is beyond the powers of the civil authorities to suppress, prevent or deal with.

The military's information operations campaign noted physical distancing and self-isolation had resulted in Canadians perceiving a loss of freedom. "This dispowerment and general context of anxiety will lead to increases of irrational behaviour which may run counter to the overall response effort and public wellbeing," it added.

There is an ongoing debate inside national defence headquarters in Ottawa about the use of information operations techniques. Some public affairs officers, intelligence specialists and senior planners want to expand the scope of such methods in Canada to allow them to better control and shape government information the public receives. Others inside headquarters worry that such operations could lead to abuses, including having military staff intentionally misleading the Canadian public or taking measures to target opposition MPs or those who criticize government or military policy.

But Santarpia said Canadians should feel confident the military would always act in accordance with Canadian law. "We'll do our damnedest to be open and transparent and we'll never use any sort of information capability toward Canadians," he said.

The information operations campaign prohibited the collection of intelligence on individual Canadians, the Canadian Forces noted.

Santarpia said discussions are now underway on how best to accomplish information operations in the future. "We will develop and grow this capability over the coming years as it's really important at both home and abroad," he added.

Various ideas have been proposed, including having Canadian Forces personnel distribute government-approved messages on their personal social media accounts. Those inside national defence headquarters who proposed such an idea argue that technique could be used to dominate discussion in Canada about particular topics on social media platforms.

Santarpia said the Canadian Forces was also concerned misinformation would circulate during the pandemic and the information operations campaign was needed to counter that.
The information operations document acknowledged there had been no confirmed attempts by foreign powers to disrupt the Canadian government's response to the pandemic but warned some disinformation could be circulated.
Military officers privately say, however, that disinformation on the pandemic ultimately didn't become a major issue in Canada. Much of the misinformation circulated in North America came from sources like U.S. President Donald Trump. CNN reported that Trump made 215 false claims about the pandemic over a 14-week period.
Officers also point out that countering misinformation about the pandemic is not a job of the Canadian military but one for various health authorities.
Santarpia acknowledged that, but noted the military could be used to support such efforts.

Van: [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV reeds beoordeeld 340
Verzonden: vrijdag 17 juli 2020 11:36

[redacted]

[redacted]

[redacted]en Defensie
L.S.,

[redacted]

Van: [redacted], BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: woensdag 22 juli 2020 12:47
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
CC: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT; [redacted] BS/AL/DJZ; [redacted] BS/AL/DJZ/Staf MJDK
Onderwerp: FW: LIMC producten
Bijlagen: 20200714-DV-LIMC-Weekly_Update_Desinformatie.pdf; 20200716-DV-LIMC-WEEKLY_COVID-19.pdf

Reactie op verzoek om toezending overzicht van tot op heden gemaakte producten.

Van: [redacted], CLAS/OOCL/HQ/LIMC
Verzonden: woensdag 22 juli 2020 12:19
Aan: [redacted], BS/AL/HDB/Proj Off
CC: [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR K&O ; [redacted] LAS/OOCL/JISTARC/STSTESK/ST/KCEN
Onderwerp: LIMC producten

Beste [redacted],

Op verzoek van [redacted] stuur ik je een product van het LIMC. Zoals gesteld is het LIMC experimenteel, en is bezig om met name bestaande militaire processen, datascience en analyse te combineren om tot nieuwe inzichten te komen.
Tijdens de hoogtij dagen van de crisis (snel oplopende besmettingen- en sterftecijfers) is het idee voor LIMC versneld gerealiseerd en hebben we ook dagelijks producten gemaakt, gericht op een update over de crisissituatie in ons Koninkrijk en de militaire *so what*. Inmiddels verspreiden we nu nog slechts twee keer een week een overzichtsproduct in relatie tot COVID-19. De grondslag hiervoor zijn enerzijds de geldende CLAS en OOCL orders met betrekking tot COVID-19 en het TOC. Anderzijds is dit ook gewoon de Aanstellings-en Gereedstellingsopdracht AgDef waarbij bijvoorbeeld ook analisten, gedragsonderzoekers of datascientists getraind en gereed gesteld worden. Gereedstelling voor moderne conflicten ziet er nu eenmaal anders uit dan pakweg 20 jaar geleden, met name door de exponentiele ontwikkelingen op het gebied van data, datascience en de informatieomgeving, die hun weerslag hebben op het militaire optreden.

Inhoudelijk duiden we momenteel enerzijds de ontwikkelingen omtrent het zgn landelijk 'maatschappelijk kompas' (opgesteld door het LOTC in samenwerking met ondermeer het LIMC) en anderzijds duiden we narratieven, beiden in relatie tot COVID-19. Deze focus is bepaald door C-LAS en in overeenstemming met de behoefte van C-TOC, zodat er voorzien wordt in Situational Awareness. De vraag voor militaire inzet, bijvoorbeeld voor het afzetten van straten bij protesten of steun aan ziekenhuizen, vereist immers wel voorbereiding en vindt altijd ad-hoc plaats. Data en informatie komt van vrij publiekelijk toegankelijke bronnen (zoals de RIVM website, of algemene nieuwssites als *nu.nl* en dergelijke). Bij elke product wordt de bron weergeven. Voor meer en diepere duiding is er zonder een aanvullende grondslag geen mogelijkheid i.v.m. de AVG. Hierin wordt strikt toezicht gehouden door ondermeer de AVG coördinator van het CLAS en juristen van het OOCL. Producten zijn maximaal DepV, om te kunnen delen binnen de Rijksoverheid (blijkt ongelooflijk veel vraag naar een dergelijke duidingen). Om in die vraag ook te voorzien is door mij gevraagd om deze behoefte te bekrachtigen met een formeel steunverzoek, al zeker 3 maanden geleden toen duidelijk werd dat er een grote behoefte leefde bij de NCTV en andere partners. Ik heb anderhalve maand geleden vanuit de juridische lijn reeds begrepen dat een dergelijke steunverzoek inhoudelijk in orde is, maar dat er beleidsmatig aan onze zijde nog op gekauwd wordt.

Ik zal je op de verzendlijst laten zetten voor onze producten, zodat je een beeld kan blijven vormen. Mocht dat niet wenselijk zijn, halen we je onmiddellijk weer van de lijst af.
[redacted] wil jij hier zorg voor laten dragen svp ?

Verder ben je uiteraard van harte welkom op het LIMC, danwel kan ik je desgevraagd aanvullende toelichting geven in de bijeenkomst zoals verzocht door [redacted].

Hartelijke groet,
[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Land Information Manoeuvre Centre (LIMC)
Voor de curve uit!

Ministerie van Defensie
Luitenant-kolonel Tonnetkazerne (LTK) | Eperweg 141 | 8084 HE | 't Harde | [redacted]
Postbus 1000 | 8084 ZX | 't Harde | MPC 35C
.....
[redacted]@mindef.nl
.....
Algehele LIMC contactgegevens
[redacted]@mindef.nl
[redacted]
.....

From: %LIMC, CLAS [redacted]@mindef.nl>
Sent: dinsdag 14 juli 2020 16:45
To: %LIMC, CLAS [redacted]@mindef.nl>
Subject: LIMC Weekly update desinfo 14 juli 2020

L.S.,

Gevoegd treft u de Weekly Update m.b.t. des- en misinformatie aan, van het Land Information Manoeuvre Center (LIMC) van de Koninklijke Landmacht.

De Weekly Update richt zich deze week naast de vier narratieven, ook op opiniepeilingen. Dit lijkt een nieuwe vorm van grootschalige beïnvloeding. Onder andere sociale mediakanalen, die negatief staan tegenover vaccineren, dragen hun volgers op zich negatief uit te laten in diverse opiniepeilingen.

De update over de vier heersende narratieven door het LIMC:

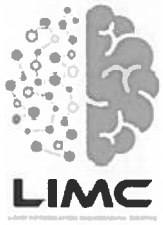
- 5G-narratief: Dit narratief verliest aan momentum en krijgt weinig aandacht in de traditionele media. Mogelijk krijgt dit hernieuwd aandacht bij de lancering van de Corona-app of na het hoger beroep. Beide datums zijn tot dusver onbekend;
- Bill Gates-narratief: De recente mededelingen van Bill Gates genereren internationaal aandacht, in Nederland blijft de situatie echter onveranderd.
- Rusland vs. EU-narratief: Uit Brits onderzoek blijkt dat Russische staatsmedia wordt ingezet om actief desinformatie te verspreiden in Europese medialandschappen.

- Het virus narratief: In dit narratief is er geen significante wijziging en de weerstand tegen de maatregelen lijkt niet toe of af te nemen.

Gedetailleerde analyse en duiding treft u in de bijgevoegde Weekly aan.

[redacted]

[redacted]
Land Information Manoeuvre Centre

[redacted]

Van: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV
Verzonden: donderdag 23 juli 2020 13:12
Aan: [redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/STSTESK/ST/KCEN
Onderwerp: Nadere toelichting desinformatie
Bijlagen: DJZ-Inzet zonder specifieke juridische grondslag-januari 2020.pdf; Gebruik OSINT door operationele eenheden-DJZ-april 2019.pdf

Beste [redacted]

Zoals besproken stuur ik kort een uiteenzetting vanuit juridisch perspectief op de al langlopende discussie over hetgeen o.a. het LIMC nu wel en vooral niet mag. Hierbij refereer ik ook naar eerdere discussies die met [redacted] zijn gevoerd.

Bijgevoegd twee documenten waar het e.e.a. explicieter wordt uitgelegd over de noodzakelijkheid van een wettelijke taak en wettelijke bevoegdheden.

Het komt erop neer dat:

1) Er voor het LIMC vooralsnog geen wettelijke grondslag bestaat voor o.a. het monitoren /signaleren van **desinformatie**, waar dit voor andere instanties of organisaties wel zo is;

2) Dit betekent dat er dus ook geen bevoegdheden zijn, zoals bijvoorbeeld het analyseren van Social Media i.r.t. voornoemd onderwerp;

3) Zolang er geen bijstandsconstructie bestaat met bijvoorbeeld de Nationale Politie of er een MSOB wordt geformaliseerd met de NCTV, heeft het LIMC slechts de beperkte opdracht van C-LAS om **SA/SU te genereren in relatie tot COVID-19.** (Zie de *CLAS ORDER RESILIENCE*);

4) Wat er dan wel en niet mag i.h.k.v. die opdracht is reeds besproken met [redacted];

5) Tot het punt dat er dus een formele grondslag voorhanden is met bijbehorende bevoegdheden is het duiden en analyseren van informatie als zijnde desinformatie bij de **Diensten** belegd. Het vereist immers meer dan alleen rondkijken op het internet om dergelijke informatie als zodanig te duiden. Overigens beschikken de diensten wel over een wettelijk kader, wettelijke bevoegdheden, toezicht en goedkeuringsprocedures;

Kortom: het LIMC beschikt tot op heden niet over de wettelijke grondslag waaruit een opdracht voortvloeit om desinformatie te signaleren, duiden of analyseren en daarmee dus ook niet over bijbehorende bevoegdheden.

Voor wat betreft het argument dat men op *eigen* initiatief (zonder die wettelijke grondslag) gaat rondkijken op Social media om sentimenten van een groep te verzamelen uit berichten waarin geen tot personen herleidbare gegevens zitten, merk ik op dat dit onrechtmatig is zolang er geen opdracht voor bestaat en dus geen formele bevoegdheden kunnen worden toegekend. Om dergelijke zoekslagen te maken heb je een **taak** met **bevoegdheden** nodig die je een rechtmatige basis bieden.

Tot zover.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Hoofdkwartier OOCL — Bureau Juridische Zaken
Operationeel Ondersteuningscommando Land
Koninklijke Landmacht

Frank van Bijnenkazerne | Frankenlaan 70 | 7312 TG | Apeldoorn | [redacted]
Postbus 9019 | 7300 EA | Apeldoorn | MPC 39A

[redacted]

Op woensdag werk ik thuis

[redacted]

Van: [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Verzonden: vrijdag 24 juli 2020 09:39
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
CC: [redacted], BS/AL/DJZ/Clust. INT; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV; [redacted], Mr., CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I
Onderwerp: Fwd: Nadere toelichting desinformatie

Goedemorgen[redacted]

Voor jouw beeldvorming stuur ik een mailtrail door nav het opvragen van de LIMC producten "desinformatie" bij de eenheid deze week. Onze (JZ) indruk na het analyseren van de producten is dat het toch verder gaat dan initieel geschetst. Dit is ook aan [redacted] an de eenheid verteld die toevallig in Apeldoorn was en deze wilde een en ander bevestigd zien op schrift. Daar is onderstaande mail het resultaat van.

[redacted] geniet momenteel zomerverlof, ik zal dat na zijn terugkeer persoonlijk met hem oppakken.

Ik ben benieuwd hoe de "desinformatie" producten binnen de bestuurstafel zijn geland en hoe jullie tegen de inhoud aankijken?

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Van: [redacted], CLAS/OOCL/HQ/LIMC" [redacted]@mindef.nl>
Datum: donderdag 23 juli 2020 om 21:02:50
Aan: "%HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV" [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/STSTESK/ST/KCEN" [redacted]@mindef.nl>, [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV" [redacted]@mindef.nl>, "[redacted] CLAS/OOCL" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: Re: Nadere toelichting desinformatie

Beste [redacted]

Ik schrik een beetje van de stelligheid waarmee je uitspraken en aannames doet over taak, rol en in het bijzonder de werkwijze van het LIMC. Zowel in gesprekken als per e-mail. Zo zoeken we geen specifieke desinformatie, en geven we bijvoorbeeld van geen enkel bericht aan of dat fakenews is of niet. Dat is ook niet onze taak zoals je terecht stelt, maar dat is ook helemaal niet de intentie of de bedoeling. Voor situational awareness kijken we uiteraard wel naar wat er leeft en speelt rond Covid-19, binnen de geldende juridische kaders op vrij toegankelijke media. Je hebt zelf vastgesteld, met enige assistentie van de AVG coördinator, dat er geen persoonsgevens in het geding zijn, en dat dat ook niet nodig is. Niemand overtreedt enige wet, en daar zit ook helemaal niemand op te wachten, dat werkt ook gewoon averechts. De intrinsieke AVG angst en wettelijke awareness die er leeft bij het LIMC wordt volgens mij onderstreept door de hoeveelheid vragen die onze mensen bij jou/ jullie neerleggen, ze willen geen fouten maken.
Er zijn criticasters in onze Defensie organisatie die geluiden dat het LIMC zich mogelijk niet houdt aan de wet als koren op hun molen zien, en dat helpt de voortgang helemaal niet, zeker als het ook simpelweg niet waar is.

Ik zou het enorm op prijs stellen als je de tijd kan nemen/krijgen om je te verdiepen in wat er juridisch nodig is om de ontwikkelrichting van informatie manoeuvre (en het LIMC) mee te helpen vorm te geven. Dit onderwerp gaat de komende jaren niet weg en zal alleen maar in belang toenemen. De juridische component van de greyzone is ongetwijfeld een hele kluif, en effectieve gereedstelling wordt steeds complexer en ingewikkelder voor eenheden van het OOCL.

Ik neem graag de tijd na mijn verlof om je verder bij te praten over taak, rol en werkwijze LIMC.

Mvrgr
[redacted]

Van: "[redacted], CLAS/OOCL/JISTARC/STSTESK/ST/KCEN"
<[redacted]@mindef.nl>
Datum: donderdag 23 juli 2020 om 15:22:39
Aan: "%HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV" [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted] CLAS/OOCL/HQ/LIMC" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: RE: Nadere toelichting desinformatie

Beste [redacted]

Het doel van mijn bezoek was slechts om even kennis te maken, zodat we elkaar – indien nodig – weten te vinden. Het was niet mijn bedoeling om de met [redacted] gevoerde discussies opnieuw te voeren. Hij heeft hierover namelijk op hogere (ook juridische) niveaus gediscussieerd. De door hem uitgezette lijn zet ik dus door.

Ik constateer wel twee punten in je argumentatie, waardoor ik vraagtekens zet bij je conclusie:

1) Het document 'Militaire inzet zonder specifieke juridische grondslag' stelt: *"Alle activiteiten van de krijgsmacht die een inbreuk maken op een internationaalrechtelijke verplichting, dwang uitoefenen op burgers of inbreuk maken op hun grondrechten moeten dan ook een internationaalrechtelijke en/of wettelijke grondslag hebben."* Dit is m.i. exact waarop onze discussie zich toespitste: de aanname dat we een inbreuk maken op grondrechten (privacy/ persoonsgegevens). Ik ben er van overtuigd dat dit ***niet*** plaats vindt bij het LIMC met onze huidige benadering van desinformatie. Die aanname lijk jij [redacted]) wel te doen als je zegt: *"Het vereist immers meer dan alleen rondkijken op het internet om dergelijke informatie als zodanig te duiden."* Je doet m.i. al een aanname over hoe wij werken om tot de huidige producten te komen.
2) Daarnaast ben je inconsistent vwb argumentatie van 'taakstelling'. Voor iedere inzet van de krijgsmacht moet de taakstelling van de regering komen (cfm zelfde document). Waarom mag inzet COVID-19 van het LIMC dan wel? Hoewel we ook aan de civiele overheid leveren, geef je terecht aan dat deze taak is opgedragen door C-LAS. C-LAS is van de krijgsmacht en behoort niet tot de regering. Bovendien doen we hiervoor *'meer dan alleen rondkijken op internet'* om dit te duiden. Ook hier maken we echter *geen* inbreuk op de grondrechten van de Nederlandse burgers.

Zoals ik al aangaf zet ik de door [redacted] ingezette lijn (die ook bij C-OOCL en C-LAS bekend is; zij staan ook op onze verzendlijst) gewoon door.
Als er in die lijn iets veranderd, dan hoor ik dat ongetwijfeld [redacted]

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]., BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 15:22
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: CLAS Information Maneuver - Beleidskaders

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van: [redacted]., BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: maandag 27 juli 2020 10:55
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Onderwerp: FW: CLAS Information Maneuver - Beleidskaders

tkn

Van: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off
Verzonden: woensdag 22 juli 2020 17:39
Aan: [redacted]., BS/AL
Onderwerp: FW: CLAS Information Maneuver - Beleidskaders

reeds beoordeeld 344

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]., BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Verzonden: dinsdag 11 augustus 2020 14:41
Aan: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV; [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
CC: [redacted]., CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Onderwerp: RE: Heads-up samenwerking LIMC / derden

Ik hoor niets, maar zie in presentaties steeds vaker als bron "(LIMC)" naast "(NOS)" en dergelijke; ik vermoed dat men de opdracht, die voor zover ik weet nooit is gegeven, gewoon uitvoert en dat is kwetsbaar.

Mvg

[redacted]

Van: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV
Verzonden: dinsdag 11 augustus 2020 14:10
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH ; [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I ; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV ; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
CC: [redacted] Mr., CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV
Onderwerp: RE: Heads-up samenwerking LIMC / derden

Dank voor de reactie [redacted]

Er is vooralsnog niet veel bekend over de externe partij. Ik heb verzocht dit op te nemen in de behoeftestelling, zodat we aan de hand daarvan verder kunnen denken. Zodra ik daar iets van hoor, laat ik het weer weten.

Is er nog nieuws omtrent de MSOB met NCTV of eventuele reacties op de huidige producten omtrent desinformatie?

Alvast dank,
[redacted]

[redacted]
.....
Hoofdkwartier OOCL — Bureau Juridische Zaken
Operationeel Ondersteuningscommando Land
Koninklijke Landmacht
Frank van Bijnenkazerne | Frankenlaan 70 | 7312 TG | Apeldoorn | [redacted]
Postbus 9019 | 7300 EA | Apeldoorn | MPC 39A
.....
[redacted]
www.landmacht.nl

Op woensdag w rk ik thuis

From: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>
Sent: dinsdag 11 augustus 2020 14:04

To: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV [redacted]@mindef.nl>
Subject: RE: Heads-up samenwerking LIMC / derden

Of een MOU het aangewezen instrument is, is vooral ook afhankelijk van de aard en status van de wederpartij; wat is daarvan bekend?
Mvg

[redacted]

Van: %HQ OOCL JZ, CLAS/OOCL/HQ/HQMGMT/JZ ADV <[redacted]@mindef.nl>
Verzonden: dinsdag 11 augustus 2020 14:01
Aan [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>; [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>
CC: [redacted] CLAS/OOCL/CMD TEAM/JZ ADV [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: Heads-up samenwerking LIMC / derden

Goedemiddag collega's,

Ter informatie breng ik jullie op de hoogte van het volgende:

Zojuist werd ik gebeld door [redacted] ([redacted] LIMC). Er bestaat de wens om, zoals de [redacted] dat aangaf, een MOU op te stellen met een externe partij die onderzoek doet naar eventuele coronadeeltjes in het riool. Deze partij zou graag willen beschikken over de algoritmes van het LIMC. M.a.w. zij hebben de wens om een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan met het LIMC. De vraag was of een MOU hier het juiste document voor is, wie tekenbevoegd is en of dit zomaar kan. Ik heb het e.e.a. uitgelegd over de een eventuele staffingsprocedure en de verschillende documenten die er bestaan voor het vastleggen van afspraken. Echter heb ik daarnaast gewezen op het feit dat er eerst moet worden bekeken wat er met de huidige status van het
LIMC mogelijk is. Voordat er zaken in gang worden gezet, zal [redacted] in samenspraak met [redacted] een behoeftestelling voorleggen in de commandantenlijn. Mocht daaruit blijken dat men daadwerkelijk wil bekijken of samenwerking wenselijk is, komen zij met een voorstel terug bij bureau JZ. Wij kunnen dan, wellicht in samenspraak met jullie, bekijken of een dergelijke wens uitvoerbaar is.

Tot zover,
[redacted]

[redacted]
[redacted]
.....
Hoofdkwartier OOCL — Bureau Juridische Zaken
Operationeel Ondersteuningscommando Land
Koninklijke Landmacht
Frank van Bijnenkazerne | Frankenlaan 70 | 7312 TG | Apeldoorn | [redacted]
Postbus 9019 | 7300 EA | Apeldoorn | MPC 39A
.....
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]@mindef.nl (persoonlijk)
www.landmacht.nl

Op woensdag werk ik thuis

[redacted]

Van: [redacted]@minbuza.nl>
Verzonden: woensdag 12 augustus 2020 17:59
Aan: %LIMC, CLAS
Onderwerp: Desinfo updates

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Voltooid

Geachte LIMC,

Ik ben [redacted] en bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken bij de directie veiligheidsbeleid werkzaam op het onderwerp Desinformatie. Hierbij sluit ik aan bij zowel de NL interdepartementale aanpak desinformatie, als bij verschillende internationale partnerschappen en bondgenootschappen op dit onderwerp.
Nu begreep ik dat het LIMC de afgelopen maanden grondige analyses heeft gemaakt van desinformatie in de NL medialandschap. Helaas hebben deze analyses mij (nog) niet bereikt.

Graag zou ik met u verder in contact willen treden om na te gaan of deze analyses al wel naar een collega van mij zijn verstuurd en of ik mogelijk ook op de distributielijst gezet kan worden. Daarnaast zou ik graag willen kijken of het mogelijk om de eerdere analyses te ontvangen en horen wat voor u de grootste 'lessons learned' zijn van de afgelopen periode.

Ik kijk uit naar uw antwoord. Ik ben zowel per email als onderstaand telefoonnummer goed bereikbaar.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]
Task Force International Cyber Policies (DVB-TFC)
Ministry of Foreign Affairs The Netherlands
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
P.O. Box 20061 | 2500 EB | The Hague
E: [redacted]
[redacted]
[redacted]

KINGDOM OF THE NETHERLANDS
UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS COUNCIL
MEMBER 2020-2022
RESPECT - REACH OUT - RESPOND

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt

met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/CHU
Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 14:25
Aan: [redacted], BS/AL/DGB/DSK/CHU
Onderwerp: FW: stavaza

Van: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>
Verzonden: vrijdag 14 augustus 2020 13:42
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU [redacted]@mindef.nl>
CC: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off <[redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: RE: stavaza

[redacted]

Heb 'm vanochtend – vrij uitgebreid - hierover kunnen spreken. Kort en goed vindt [redacted] deze nota - die hij zou moeten medeondertekenen - geen goed idee. Met de nota worden aan de minister geen oplossingen aangereikt. Het lijkt [redacted] beter de minister ten hoogste te informeren dat DGB en DJZ (wederom) het gesprek met CLAS aangaan nu CLAS – ook desgevraagd - nog niet heeft aangetoond dat en in hoeverre invulling is gegeven aan de door ons gesuggereerde waarborgen en voorwaarden voor het vervaardigen (en verspreiden) van de LIMC producten op verzoek van – zoals eerder door [redacted] aan CLAS aangegeven - hetzij de politie, hetzij de NCTV, nu CLAS/LIMC daar in Nederland in vredestijd geen eigen taak of bevoegdheid toe heeft. [redacted] denkt dat Art. 11 [redacted]

Mvg

[redacted]

Van: [redacted]., BS/AL/HDB/ProjafdCHU [redacted]@mindef.nl>
Verzonden: vrijdag 14 augustus 2020 10:56
Aan [redacted], BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: stavaza

[redacted] heb je gisteren nog met [redacted] kunnen spreken? Gr. [redacted]

382

Ministerie van Defensie

Aan: DGB
Van: D-DSK
CC: DIO, DJZ, Autoriteit Gegevensbescherming Defensie

Ter informatie

KD:Ambtelijke leiding
Hoofddirectie Beleid
Directie Strategie en Kennis

Locatie
Den Haag - Plein-Kalvermarkt.
Kalvermarkt 32
's-Gravenhage

Postadres
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE
MPC 58B

Datum
17 augustus 2020

Referentie
BS2020016295

Aantal bijlagen

Aantal pagina's incl. bijlage(n)

Bij beantwoording, datum, onze referentie en onderwerp vermelden.

nota

Juridische basis voor informatieproducten van Land Information Manoeuvre Centre (LIMC)

Inleiding

Wegens de COVID-19 crisis besloot de Koninklijke Landmacht eerder dit jaar tot de versnelde oprichting van het *Land Information Manoeuvre Centre* (LIMC). Het LIMC is een experimentele capaciteit die door multidisciplinaire analyse en advies wil bijdragen aan beeldopbouw, duiding en handelingsperspectief voor militaire en civiele autoriteiten tijdens de COVID-19 crisis. De analyses betreffen onder andere de beïnvloeding van de Nederlandse samenleving door desinformatie over COVID-19, de ontwikkeling van COVID in de EU en Nederland in de komende 6 maanden, de maatschappelijke en economische stabiliteit in de EU en Nederland in de komende 6 maanden.

Het LIMC werkt op basis van open bronnen en met gebruik van rudimentaire *datascience* binnen wettelijke kaders van de WIV en de AVG, aldus de CLAS. De LIMC-informatieproducten worden zowel intern als extern (interdepartementaal en lokale overheden) door het Nationaal Crisis Centrum (NCC) van NCTV/J&V verspreid.

Gezien de politiek-bestuurlijke gevoeligheden die hiermee samenhangen – denk aan de lopende evaluatie van de WIV, het gedoe over de privacygevoelige fraudesystemen van de Belastingdienst en de recente ophef in Canada over soortgelijke activiteiten[1] – is het des te meer van belang dat de juridisch grondslag en het mandaat die nodig zijn voor het verzamelen en verwerken van informatie en het opstellen en verspreiden van dergelijke producten voldoende zijn uitgewerkt en geborgd. Echter, bij de DGB, maar ook bij DJZ ontbreekt het tot nu toe aan een goed beeld hiervan. Ook de politiek-ambtelijke leiding moet hiervan gezien de risico's in voldoende detail op de hoogte zijn. Het gaat daarbij naast de grondslag ook om taakoverlap met andere overheidsdiensten die over verdergaande bevoegdheden beschikken en mogelijkheden hebben voor onderzoek naar desinformatie of de maatschappelijke rechtsorde.

Eerder heeft wnd. SG in het ochtendberaad aan CDS om een toelichting op de LIMC-informatieproducten gevraagd. Deze informatie is nog niet ontvangen. Er leek aanvankelijke sprake van dat CDS dit tijdens de briefing aan de minister over het NRC-artikel over de *Behavioural Dynamics Methodology* (BDM) op 19 augustus as. aan de orde zou stellen. Dit lijkt nu van de baan. Medio september is een bijeenkomst op directeurenniveau gepland tussen DGB, DJZ, DOPS, MIVD, CLAS

[1] "Team with Canadian military intelligence unit data-mined social media accounts of Ontarians during pandemic", Ottawa Citizen, July 21, 2020.

en LIMC om de inzet van het LIMC nader te bespreken. In verband hiermee geef ik u in deze nota een aantal zaken ter overweging.

Overwegingen

- Indien het LIMC tijdens de 'BDM-briefing' van 19 augustus niet aan de orde komt, is het van belang dat CDS wordt gevraagd snel, in ieder geval voor het 'LIMC-gesprek' met de CLAS in september, alsnog met een reactie te komen op het verzoek van wnd. SG om de taakstelling en juridische grondslag voor de huidige inzet van LIMC in samenspraak met DJZ nader te onderzoeken en te verhelderen;
- Bij het uitblijven van de gevraagde helderheid en garanties over het juridische mandaat van de LIMC-producten er op aan te dringen in ieder geval de externe verspreiding van de LIMC-informatieproducten te bevriezen;
- Het door de SG aan de MIVD opgedragen onderzoek naar de *governance* van het bredere IenV domein binnen Defensie zou aandacht moeten besteden aan de verhouding tussen de informatieproducten van het LIMC en de inlichtingenproducten van de MIVD en de AIVD en de taken en activiteiten van bijvoorbeeld de politie. Duidelijk moet worden wie waarvoor verantwoordelijk is.
- Gezien de externe verspreiding van LIMC-producten door het NCC tbv beeldopbouw, duiding en handelingsperspectief voor militaire en civiele autoriteiten, moeten onze bewindspersonen hierover worden geïnformeerd.

Toelichting

Volgens het CLAS is het LIMC *"een experimentele capaciteit die is opgezet bij de start van de Coronacrisis om, binnen de wettelijke kaders, het TOC (Territoriaal Operatie Centrum) te voorzien van Situational Awareness en Understanding. Dit LIMC tracht op basis van open bronnen en met gebruik van rudimentaire datascience, binnen wettelijke kaders (WIV/AVG), een beter begrip en inzicht te verzorgen. Dit inzicht draagt vervolgens bij aan handelingsperspectieven. Tevens is het LIMC al experimenterend steeds beter in staat om beperkte forecasting te doen. De combinatie van analyse capaciteit, gedragswetenschap en datascience leiden tot andere en vaak opmerkelijke inzichten. De producten van het LIMC werden dagelijks gebruikt in het TOC en werden gedeeld met het LOTC (Landelijk Operationeel Team Corona). Daarnaast maken zij een wekelijks rapportage over bepaalde trends en duiden deze in een scenario/narratief. Dit is gerelateerd aan COVID en daarmee samenhangende gebeurtenissen waaronder een duiding van nep informatie (zoals relatie COVID en 5G)."* CLAS benadrukt daarbij dat de producten "binnen strikte wettelijk kaders" tot stand komen en dat deze producten veel waardering krijgen.

<u>*Behoefte aan nadere toelichting en garanties juridische grondslag*</u>

Gelet op de politiek-bestuurlijke gevoeligheid hiervan heeft DGB behoefte aan een nadere toelichting op de juridisch grondslag en het mandaat die nodig zijn voor het opstellen en verspreiden van dergelijke producten. Op werkniveau is DGB bijvoorbeeld al benaderd door BZK en BUZA met de vraag hoe zij desbetreffende LIMC-producten moeten beoordelen. Voor een eenduidige beantwoording van deze vragen, hebben we meer informatie van de CLAS nodig. Duidelijk is in ieder geval dat de inzet van het LIMC niet onder de WIV plaatsvindt, er geen verzoek van de civiele autoriteiten tot Militaire Steunverlening in het Openbaar Belang (MSOB) is

[redacted]

ingediend en dat de regering hierover ook anderszins geen expliciet besluit heeft genomen. Ook de Autoriteit Gegevensbescherming van Defensie, die onder de DGB i.o. valt, is hierbij tot nu toe niet betrokken. Normaal gesproken zouden dit de kaders zijn waarbinnen desbetreffende informatieactiviteiten van het LIMC moeten plaatsvinden. Hier wordt nu dus van afgeweken.

Verhouding tot de diensten en andere informatie-organisaties.

Een ander punt is dat het LIMC zich met hun *single (open) source* analyse producten voor militaire- en civiele besluitvormingsprocessen "met inzicht en waar mogelijk handelingsperspectief" zich op het terrein begeeft van de *all-sources* intell diensten MIVD en AIVD en/of van de politie. Dit kan bij afnemers tot verwarring leiden, bijvoorbeeld als de producten zich elkaar gaan tegenspreken. Dit deelaspect zou moeten worden betrokken bij het door de SG aan de MIVD opgedragen onderzoek naar de *governance* van het IenV domein, waarmee [redacted] binnenkort een aanvang maakt.

Directeur Strategie en Kennis

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Onderwerp: Doorontwikkeling Information Manoeuvre/LIMC
Locatie: KHK Utrecht K9, Genie zaal

Begin: wo 26-8-2020 15:15
Einde: wo 26-8-2020 17:00
Tijd weergeven als: Voorlopig

Terugkeerpatroon: (geen)

Vergaderingsstatus: Nog niet gereageerd

Organisator: [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR K&O
Verplichte deelnemers: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off; [redacted], BS/AL/HDB/[redacted], BS/AL/DJZ/Cl. NTRH; [redacted] CLAS/OOCL/HQ/LIMC; [redacted], CLAS/OOCL; [redacted], CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I; [redacted], [redacted]

Allen,

Op 15/7 heb ik een bericht verstuurd met het verzoek voor een bespreking omtrent de doorontwikkeling van het LIMC (mail gevoegd). Op basis van de reacties zal de gewenste bespreking plaatsvinden op woensdag 26 aug 1515 tot max 1700 in de Geniezaal, K9 Kromhout kazerne.

Deze zaal biedt voldoende ruimte om binnen de gestelde Coronarichtlijnen bijeen te komen. D MIVD heeft toegezegd in vertegenwoordiging te voorzien.

Groeten en hopelijk tot volgende week

[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
[redacted]
Commando Landstrijdkrachten
Directie Kennis en Ontwikkeling
Ministerie van Defensie
Kromhout kazerne | Herculeslaan 1| 3584 AB | Utrecht | [redacted]
Postbus 90004 | 3509 AA | Utrecht | MPC 55A

[redacted]
[redacted]@mindef.nl
www.defensie.nl

.....

[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/CHU
Verzonden: woensdag 19 augustus 2020 21:41
Aan: [redacted] BS/AL/DS/DOPS
CC: [redacted] BS/AL/DGB/DIA; [redacted] BS/AL/DGB/DSK; [redacted] BS/AL/DGB/DSK/CHU; [redacted]., BS/AL/DS/DOPS/J9 CIMIC; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH; [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Onderwerp: Uitnodiging CLAS om over LIMC te spreken
Bijlagen: 2020 08 18 Nota Verspreiding informatieproducten LIMC - V5-2.docx; Doorontwikkeling Information Manoeuvre/LIMC

[redacted]

Vanmiddag tijdens de BDM-briefing aan de minister kwamen de zorgen over de informatieproducten van LIMC aan de orde en is toegezegd dat de minister hierover een nadere nota van DOPS, DJZ, en DGB ontvangt. De directie Strategie heeft gisteren over dit onderwerp bijgevoegde nota naar de DG-B gestuurd.

In deze nota gaan we nog uit van een 'LIMC-meeting' met de CLAS medio september, maar vandaag ontvingen we hiervoor van CLAS een uitnodiging voor volgende week woensdag 26 augustus om 15:15 uur op de Kromhout kazerne in Utrecht (zie bijlage).

Volgens de verzendlijst van de CLAS is hiervoor geen vertegenwoordiger van DOPS uitgenodigd, maar jullie aanwezigheid lijkt ons wel relevant gezien de eerdere vraag van wnd SG aan CDS over deze LIMC-inzet (zie ook de nota).

Ik zal de organisator van deze bijeenkomst, [redacted], vragen ook de DOPS voor deze bijeenkomst uit te nodigen. Hopelijk lukt het jullie om hierbij te zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
.....
[redacted]
Ministerie van Defensie
[redacted] Plein 4 | 2511 CB | Den Haag
Postbus 20701 | 2500 ES | Den Haag
.....
T [redacted]
[redacted]@mindef.nl
.....

Van: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/CHU
Verzonden: maandag 7 december 2020 17:45
Aan: [redacted], BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: Tijdlijn LIMC en BDM briefing op 19 aug
Bijlagen: Uitnodiging CLAS om over LIMC te spreken

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Dag [redacted] kan deze reactie van DJZ ook nog op een of andere manier in de tijdlijn? Ook in de kleine tijdlijn voor de minister. Bv bij de BDM briefing van 19/8 waarbij je dan opm. plaatst dat "Volgens DJZ (mail van 30/11) is deze nota die een coproductie zou worden van DGB, DOPS en DJZ er niet gekomen, omdat we in afwachting waren van informatie vanuit de Defensiestaf". [redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Verzonden: maandag 30 november 2020 08:36
Aan: [redacted]., BS/AL/DGB/DSK/CHU ; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH ; [redacted] BS/AL/DGB/DIA
CC: [redacted] BS/AL/DGB/DSK
Onderwerp: RE: Tijdlijn LIMC en BDM briefing op 19 aug

Beste [redacted]

Jouw herinnering is juist, blijkens ook jouw mail aan [redacted] van die dag. Die nota zou een coproductie worden van DGB, DOPS en DJZ maar is er niet gekomen, omdat we in afwachting waren van informatie vanuit de Defensiestaf.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

From: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/CHU [redacted]@mindef.nl>
Sent: zondag 29 november 2020 22:24
To: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH [redacted]@mindef.nl>; [redacted] BS/AL/DGB/DIA [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted] BS/AL/DGB/DSK [redacted]@mindef.nl>
Subject: Tijdlijn LIMC en BDM briefing op 19 aug

Beste [redacted]

Zoals je weet zijn we nu bezig met een tijdlijn over LIMC. Centraal daarbij staat de vraag: wanneer is de minister geïnformeerd?

Op 19 augustus was ik aanwezig bij de 'BDM briefing' aan de minister door de [redacted] OPS. Ik herinner mij dat jij daar tegen de minister hebt gezegd dat jij 'je zorgen maakte over naleving van de AVG door LIMC'. De minister reageerde hier kort op, maar de discussie werd kortgesloten door hierover een nota aan de minister toe te zeggen. Helaas weet ik niet meer precies wie die nota heeft toegezegd, maar het kwam vanuit mijn perspectief van de overkant van de tafel waar jij, [redacted] OPS, [redacted] SOCOM en D-CO zaten. Bij mijn weten is die nota verder niet opgepakt.

Welke herinnering heb jij hieraan en weet jij of die nota nog is verstuurd?

Beste [redacted] wat staat jou hiervan nog bij?

Groeten,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I
Verzonden: woensdag 19 augustus 2020 14:30
Aan: [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR K&O
CC: [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I; [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR B&S&T
Onderwerp: FW: LIMC: Weekly Update Desinformatie van 18 augustus

[redacted]

Door tussenkomst van [redacted] – in cc – vernam ik van de bijeenkomst d.d. 26/09 in DH met (oa) [redacted] van DJZ, en werd ik verzocht om namens de sectie JZ aan te sluiten. Eerder dit jaar heb ik C-LAS mogen adviseren mbt de wettelijke kaders ter zake intel-vergaring door CLAS ehdn.

Vind u het zinvol als ik u in dezen vooraf bijpraat?

Verneem graag, waarvoor dank.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Kabinet Commandant Landstrijdkrachten
Koninklijke Landmacht
Ministerie van Defensie
Kromhoutkazerne | Herculeslaan 1 | Utrecht | [redacted]
Postbus 90004 | 3509 AA | Utrecht | MPC 55A

[redacted]
@mindef.nl

From: [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR K&O <[redacted]@mindef.nl>
Sent: dinsdag 18 augustus 2020 17:14
To: [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR B&S&T [redacted]@mindef.nl>
Subject: FW: LIMC: Weekly Update Desinformatie van 18 augustus

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Commando Landstrijdkrachten
Directie Kennis en Ontwikkeling (i.o)
Ministerie van Defensie
Kromhout kazerne | Herculeslaan 1| 3584 AB | Utrecht | [redacted]
Postbus 90004 | 3509 AA | Utrecht | MPC 55A

[redacted]
[redacted]@mindef.nl
www.defensie.nl

Van: %LIMC, CLAS [redacted]@mindef.nl>
Verzonden: dinsdag 18 augustus 2020 16:37
Aan: %LIMC, CLAS [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: LIMC: Weekly Update Desinformatie van 18 augustus

L.S.,

Bijgesloten ontvangt u wederom de Weekly Update m.b.t. des- en misinformatie in relatie tot Covid-19, van het Land Information Manoeuvre Center (LIMC) van de Koninklijke Landmacht.

In deze Weekly Update is verder onderzoek gedaan naar de heersende narratieven. Daarnaast is er een verdiepend stuk toegevoegd over hoe onduidelijkheid omtrent het officiële beleid meer ruimte biedt voor complottheorieën.

De update over de huidige narratieven is als volgt:

- Het 5G narratief is de afgelopen weken wat uitgedoofd. Mogelijk wakkert het weer aan nadat er vandaag een datum wordt vastgesteld voor het hoger beroep in het kort geding dat was aangespannen en verloren door Stop5GNL;
- In het '[redacted]' narratief is er weinig ontwikkeling;
- In het 'Rusland vs. Europese Unie' narratief verwachten we meer activiteit, n.a.v. het aangekondigde Russische vaccin;
- Het Virus-narratief heeft zich ontwikkeld richting het scenario 'Politiestaat', door de hevige kritiek op het overheidsbeleid van de afgelopen week. Dat leidt waarschijnlijk tot onduidelijkheid in de maatschappij en daarmee mogelijk tot meer draagvlak voor het Virus-narratief onder de bevolking.

In de Weekly treft u gedetailleerde analyse en nadere duiding aan.

Namens Commandant LIMC,

Met vriendelijke groet,

[redacted]

LIMC

Land Information Manoeuvre Centre (LIMC)
Voor de curve uit!

Ministerie van Defensie
Luitenant-kolonel Tonnetkazerne (LTK) | Eperweg 141 | 8084 HE | 't Harde | [redacted]
Postbus 1000 | 8084 ZX | 't Harde | MPC 35C
.....
[redacted]
.....

[redacted]

Van: [redacted]., BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 15:10
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: LIMC - Vragen vanuit PSG / DGB

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van: [redacted] BS/AL/DGB
Verzonden: zondag 22 november 2020 16:14
Aan: [redacted] BS/AL/DGB/DSK
Onderwerp: Fwd: LIMC - Vragen vanuit PSG / DGB

Van: [redacted] BS/AL" [redacted]@mindef.nl>
Datum: zondag 23 augustus 2020 om 22:21:20
Aan: [redacted] BS/AL/DS" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: Re: LIMC - Vragen vanuit PSG / DGB

Zeker, gaan we doen!
A domani
[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DS" [redacted]@mindef.nl>
Datum: zondag 23 augustus 2020 om 21:03:39
Aan: [redacted] BS/AL" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: Fwd: LIMC - Vragen vanuit PSG / DGB

[redacted]

In alle openheid maak ik mij hier wel wat zorgen over. Kunnen we daar deze week samen even over praten.

Grt
[redacted]

Van: [redacted] BS/AL/DS/Kab DS" [redacted]@mindef.nl>
Datum: zaterdag 22 augustus 2020 om 22:13:26
Aan: [redacted], BS/AL/DS/Kab DS" [redacted]@mindef.nl>, "[redacted] BS/AL/DS" <[redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: RE: LIMC - Vragen vanuit PSG / DGB

Kvo

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

-------- Oorspronkelijk bericht --------
Van: "[redacted], BS/AL/DS/Kab DS" [redacted]@mindef.nl>
Datum: 22-08-2020 21:04 (GMT+01:00)
Aan: [redacted]BS/AL/DS" [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted] BS/AL/DS/Kab DS" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: RE: LIMC - Vragen vanuit PSG / DGB

[redacted]

Inmiddels gesproken met [redacted]DS zal vertegenwoordigd zijn aanstaande woensdag.

Ik heb ook gesproken met [redacted]LIMC, DJZ, DGB & CLAS-er bij NCTV. Mijn beeld in bullets:

- Het LIMC is een mooi initiatief, dat innovatie, gereedstelling (van analisten) en inzet (het levert producten op waar bij civiele partners behoefte aan is) combineert.
- Er zijn drie sporen bekeken voor een juridisch grondslag voor werk en producten van LIMC: WIV / politiewet / NCTV. Er is uiteindelijke gekozen voor het laatste spoor, o.a. omdat zo informatie het makkelijkst gedeeld zou kunnen worden.
- Wat nodig is vanuit het NCTV zijn twee dingen: een MSOB & een verwerkersovereenkomst (DEF geen eigen mandaat, maar treedt dan op namens NCTV). Deze zijn beide in gang gezet, (bijna) afgerond, maar nooit ingediend. Daarmee is de juridische basis, volgens DJZ, niet geregeld.
- Waar zit het nu op vast?
    - DGB: er is niet voldaan aan de juridische voorwaarden die DJZ stelt (MSOB & verwerkersovereenkomst).
    - CLAS/LIMC: Er is terughoudendheid aan de zijde van de DGB, daarom wordt MSOB niet ingediend. MIN J&V gaat MINDEF niet om steun vragen als hij niet weet dat het antwoord "ja" gaat zijn. (CLAS-er bij NTCV bevestigd dit)
    - Dus, het lijkt er op dat de juridisch basis niet ingevuld wordt, omdat de DGB geen voorstander is van LIMC.
- Om het nog wat ingewikkelder te maken: CLAS (inclusief CLAS-juristen) is er van overtuigd dat MSOB / verwerkingsovereenkomst niet nodig zijn voor de huidige situatie, maar pas als LIMC verder de diepte in wil.

Ik zorgen dat er een terugkoppeling komt van de meeting van woensdag. Vrees dat dit zo maar eens op niveau (P)CDS - DGB kan landen.

[redacted]

From [redacted] BS/AL/DS [redacted]@mindef.nl>
Sent: donderdag 20 augustus 2020 23:53
To: [redacted] BS/AL/DS/Kab DS [redacted]@mindef.nl>
Cc: [redacted] BS/AL/DS/Kab DS [redacted]@mindef.nl>
Subject: Re: LIMC - Vragen vanuit PSG / DGB

[redacted]

Dank, voor info. Hier moet DS zekere bij betrokken zijn,

Grt,
[redacted]

Van: "[redacted] BS/AL/DS/Kab DS" [redacted]@mindef.nl>
Datum: donderdag 20 augustus 2020 om 23:47:06
Aan: [redacted], BS/AL/DS" [redacted]@mindef.nl>
Cc: "[redacted], BS/AL/DS/Kab DS" [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: LIMC - Vragen vanuit PSG / DGB

[redacted]

Mogelijk ten overvloede, maar denk dat het goed is dat je onderstaande weet en bijgevoegde nota kent.

Tot een paar dagen geleden had ik nog nooit van het LIMC gehoord, ben daar n.a.v. een vraag vanuit DGB (wie bij DS is PoC voor LIMC?) ingedoken.
Het Land Information Manoeuvre Centre (LIMC) is een experimentele capaciteit van CLAS, die door multidisciplinaire analyse en advies wil bijdragen aan beeldopbouw, duiding en handelingsperspectief voor militaire en civiele autoriteiten tijdens de COVID-19 crisis. Het draait al een paar maanden, oprichting was voorzien, maar door COVID-19 versneld. Je kunt het zowel duiden als gereedstelling: analisten van JISTARC worden getraind aan de hand van een real life scenario, maar ook als inzet: de producten worden ook buiten DEF verspreid).

Bij P-SG en DGB zijn zorgen over de taakstelling en juridische grondslag van de inzet van het LIMC. Er zijn op werkniveau aan DGB vragen gesteld door BZK en BZ over de LIMC-producten.

Ik kan het mis hebben, maar heb het gevoel dat DS niet goed is aangehaakt in dit verhaal.

Er zijn vragen gesteld aan CDS in een ochtendberaad van een paar weken terug (toen CDS werd waargenomen door DDOPS), die nog niet zijn beantwoord. De nota zegt hierover:
"Eerder heeft wnd. SG in het ochtendberaad aan CDS om een toelichting op de LIMC-informatieproducten gevraagd. Deze informatie is nog niet ontvangen. Er leek aanvankelijke sprake van dat CDS dit tijdens de briefing aan de minister over het NRC-artikel over de *Behavioural Dynamics Methodology* (BDM) op 19 augustus as. aan de orde zou stellen. Dit lijkt nu van de baan."

Uit mail van DGB aan [redacted]DOPS (gister): Tijdens de BDM-briefing aan de minister kwamen de zorgen over de informatieproducten van LIMC aan de orde en **is toegezegd dat de minister hierover een nadere nota van DOPS, DJZ, en DGB ontvangt.**

Er is volgende week een gesprek met CLAS over LIMC met in elk geval CLAS / DGB / DJZ / MIVD. Initieel was er geen vertegenwoordiger van DS uitgenodigd, DGB zal CLAS vragen ook DOPS uit te nodigen. Ik heb gezien dat je in de cc stond van een eerdere mail hierover. Denk dat het inderdaad goed is dat daar iemand van DS bij is.

Tot zover, Art. 11 [redacted]

[redacted]

391 II

Ministerie van Defensie

Aan: Minister van Defensie
Van: Commandant der Strijdkrachten

Ter informatie

Defensiestaf
Directie Plannen
Bestuursondersteuning CDS

Locatie
Kalvermarkt 32
's-Gravenhage

Postadres
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE
MPC 58B

Dossierhouder
[redacted]

www.defensie.nl

Datum
4 september YYYY

Onze referentie
2020016648

Bij beantwoording, datum, onze referentie en onderwerp vermelden

nota

Doorgeleiding nota C-LAS i.z. doorontwikkeling Commando Landstrijdkrachten in het informatiedomein

Excellentie,

Bijgevoegde nota van de Commandant Landstrijdkrachten bevat de uitwerking van zijn visie voor *Information Manoeuvre* binnen het landoptreden, die hij in diverse gesprekken met u, de staatssecretaris en mijzelf reeds eerder uiteen heeft gezet.

De Commandant Landstrijdkrachten gaat in op vier ontwikkelingen om zijn visie gestalte te geven: 1. de oprichting van een wapen van Information Manoeuvre, 2. het *Land Information Manoeuvre Centre* (LIMC), 3. *Robotics & Autonomous Systems* (RAS) en 4. *Cyber & Electromagnetic Activities* (CEMA).

De informatieomgeving is van groeiend belang en is een terrein waarop zogeheten hybride dreigingen goed gedijen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan maatschappij-ontwrichtende cyberaanvallen en desinformatiecampagnes. We gaan ervan uit dat de krijgsmacht multi-domein en geïntegreerd moet optreden, veelal in een hybride context. Daarom is de doorontwikkeling van alle krijgsmachtdelen in het informatiedomein niet alleen noodzakelijk maar ook in lijn met de koers van Defensie, zoals ingezet met de maatregelen uit de Doorontwikkeling Krijgsmacht en de voorgenomen ontwikkelingen in de Defensievisie 2035.

De beschreven doorontwikkeling van het Commando Landstrijdkrachten gebeurt op dit moment binnen de huidige randvoorwaarden. Dat neemt niet weg dat een volwaardige doorontwikkeling van de landmacht en de andere krijgsmachtdelen in het informatiedomein, net zoals iedere andere noodzakelijke investering in de krijgsmacht om haar hoofdtaken uit te kunnen blijven voeren, kan leiden tot aanvullende organisatiewijzigingen en behoeften. Dergelijke plannen zullen steeds op reguliere wijze worden getoetst aan en ingepast binnen de strategische, operationele en financiële beleidskaders.

DE PLAATSVERVANGEND COMMANDANT DER STRIJDKRACHTEN

O. Eichelsheim
Luitenant-generaal

391 12

CLAS2020010080 / 21-8-2020

Koninklijke Landmacht

Minister d.t.v. CDS

i.a.a
DGB
HDFC
DJZ

Ministerie van Defensie

Commando Landstrijdkrachten

Directie Kennis en Ontwikkeling

Kromhoutkazerne
Herculeslaan 1
MPC 55A
Postbus 90004
3509AA Utrecht
www.landmacht.nl

Contactpersoon
[redacted]

Datum
4 augustus 2020

Onze referentie
CLAS2020010080

Bij beantwoording, datum, onze referentie en onderwerp vermelden.

nota

Doorontwikkeling Commando Landstrijdkrachten in het Informatie Domein

Excellentie, Beste Ruh,

Ik heb u eerder mondeling geïnformeerd over de ontwikkelingen qua informatiegestuurd optreden (IGO) binnen het Commando Landstrijdkrachten en toegezegd u hieromtrent nader schriftelijk te informeren. Die toezegging doe ik bij dezen gestand.

Kern

Het is duidelijk dat belang van de informatieomgeving alsmaar toeneemt. . Versterkingen op het gebied van informatiegestuurd optreden (IGO) dragen bij aan een Koninklijke Landmacht die toekomstbestendig is en blijft, zodat we ook in komende (inter)nationale crises en conflicten op de taak berekend en succesvol zijn. De informatieomgeving is groot, is niet voorbehouden aan een domein of organisatie, en bestaat conceptueel uit drie dimensies: de fysieke, virtuele en cognitieve dimensie. Optreden in het landdomein behelst het opereren binnen deze drie dimensies om de gewenste effecten te bereiken binnen een politiek-strategische doelstelling. Om het concreet te maken: effecten in het fysieke domein gaan bijvoorbeeld over afschrikken of interveniëren met wapensystemen, in het virtuele domein bijvoorbeeld over *Cyber and Electromagnetic Activities (CEMA)* en in het cognitieve domein het begrijpen van de drijfveren van groepen. Omdat het landoptreden zich per definitie tussen menselijke actoren en groepen afspeelt, is effectiviteit in de cognitieve dimensie cruciaal. Op zich is dit niets nieuws. Manoeuvre-oorlogvoering (*Manoeuvrist Approach)* is bij de landmacht doctrinair ingebed. Kern is het ontnemen van de wil tot vechten bij of het opleggen van onze wil aan tegenstanders. Overigens volgen we hiermee de NAVO-doctrine voor het landdomein.

De huidige informatieomgeving en de wijze waarop alle actoren (incl. tegenstanders) die gebruiken voor hun doelbereiking, dwingt de krijgsmacht en de landmacht dus ook, zich nadrukkelijk verder te bekwamen in het opereren in die (toekomstige) informatieomgeving. Niet voor niets vormt IGO de kern van de Defensie 2035. Wij noemen dit Informatie Manoeuvre.

Ik acht het op dit moment opportuun om in lijn met de Defensievisie 2035 een eerste tranche van nieuwe capaciteiten (mensen, middelen en manieren) te ont-

wikkelen. Deels gaat om het vastleggen van succesvolle experimenten. Ik stel vast dat kortcyclisch moderniseren en innoveren zich inmiddels bewezen hebben; op dat pad zullen we onverminderd doorgaan. Ik ga er hierbij vanuit dat de randvoorwaardelijke programma's GrIT en Foxtrot/TEN succesvol worden uitgevoerd.

De belangrijkste activiteiten die ik binnen de Landmacht ben gestart of op korte termijn wil uitvoeren, zijn:

- De oprichting van een Wapen van Informatie Manoeuvre met daarin de korpsen Inlichtingen & Veiligheid en Communicatie & Engagement.
- De ontwikkeling van een Land Information Manoeuvre Centre (LIMC) waarin *data science*, gedragswetenschap en analyse capaciteit worden gebundeld om tot een betere *situational awareness and situational understanding (SASU)* te komen.
- Verbetering van de digitale weerbaarheid binnen de landmacht (mede in verband met Federated Mission Network (FMN) eisen), alsmede de oprichting van een tactische cyber *nucleus*, primair voor defensieve cyber taken ter ondersteuning van gevechtsoperaties op tactisch niveau. Dit sluit aan bij de Defensie Cyber Strategie en reduceert kwetsbaarheden waarop ik eerder ben gewezen.
- Het formeren van een volwaardige Robotica en Autonome Systemen (RAS) eenheid die met *data science* en artificiële intelligentie (AI) een *force multiplier* moet vormen. Hiermee geef ik invulling aan de vorming van arbeidsextensievere capaciteiten.

Deze operationele capaciteiten vloeien niet alleen logischerwijs voort uit hetgeen we met de Defensienota 2018 in gang hebben gezet, daarover spreek ik ook regelmatig met CDS en DGB. Helder is dat beleidsmatige, juridische en moreel-ethische kaders leidend zijn in de verdere ontwikkeling en die worden hierin strikt gevolgd. Daartoe heb ik DGB en DJZ gevraagd te ondersteunen.

Nadat ik de achtergrond verder heb beschreven, licht ik bovenstaande activiteiten toe.

Achtergrond

Hoewel de essentie van oorlogvoering niet is veranderd, is de omgeving waarbinnen de krijgsmacht opereert de afgelopen jaren complexer geworden. Er is niet altijd een scherpe scheiding tussen oorlog en vrede, interne en externe veiligheid en statelijke en niet-statelijk actoren (*hybrid warfare*). We doen ons werk onder het oog van de hele wereld waarbij door de informatiedichtheid en -snelheid geheimhouding niet langer is gegarandeerd. Door de eeuwen heen is er sprake van conflicterende belangen tussen actoren, statelijk en niet statelijk. Deze rivaliteit uit zich op verschillende manieren en hevigheid. Machtsinstrumenten worden ingezet om belangen te verdedigen of ten koste van anderen eigen belangen na te streven. In een dergelijke staat van (permanente) competitie wordt de rol van informatie steeds belangrijker. Informatie is niet alleen essentieel voor *understanding* en effectieve besluitvorming, maar wordt ook een middel waarbij de kracht en geloofwaardigheid van het narratief dikwijls de doorslag geeft.

Door de ontwikkelingen in de informatietechnologie, de mondiale verspreiding en penetratie van het internet en de exponentiele groei van hiermee verband houdende applicaties, zijn de mogelijkheden voor het militaire gebruik van informatie de laatste decennia revolutionair veranderd. Die technologische mogelijkheden en toegang tot informatie wordt vooral door onze opponenten gebruikt om ons op vele manieren te beïnvloeden.

In die strategische context vind ik dat de Koninklijke Landmacht nog beter in moet spelen op en gebruik moet maken van deze ontwikkelingen. Enerzijds door data en informatie te benutten voor *understanding*, besluitvorming en bevelvoering. Anderzijds om bij inzet externe actoren te kunnen beïnvloeden en op die manier succesvol te zijn. Informatie is in de hedendaagse opvatting van multi-domein operaties – in lijn met de heersende NAVO-opvatting hoe militaire operaties worden uitgevoerd – zowel een wapen als een middel (*enabler)*. En dat geldt dus ook voor het landoptreden.

Nadere toelichting activiteiten

<u>De oprichting van een Wapen van Informatie Manoeuvre met daarin de korpsen Inlichtingen & Veiligheid en Communicatie & Engagement.</u>

Mensen zijn de kern van de landmacht. Los van werven, opleiden en trainen van onze mensen om effectief te kunnen bijdragen aan de output van de hierboven genoemde capaciteiten, is borging van kennis, vaardigheden en ervaring van groot belang. Onze mensen zijn daarvoor de belangrijkste schakel. Door personeel met de juiste vaardigheden te werven, goed op te leiden en te trainen, bouwen we aan kennis en ervaring. Om echter op lange termijn succesvol te kunnen blijven, is er behoefte aan een betere borging en aan manieren en instrumenten waarop personeel zich kan blijven ontwikkelen, kennis kan delen en overdagen en perspectief heeft op een uitdagende loopbaan. Informatie Manoeuvre doet in toenemende mate een beroep op specialisten met diepe kennis op het vlak van operationele inlichtingen, operationele veiligheid, niet-fysieke en hybride dreigingen en niet-fysieke effecten. Deze specialisten zijn aanwezig binnen de landmacht, zij het in verspreid door de organisatie en als nevenvak. Daardoor ontberen zij identiteit, herkenbaarheid, zichtbaarheid en (soms) erkenning in deze nichegebieden en wordt aanwezige expertise niet altijd goed aangeboord. Vanuit organisatieperspectief constateer ik dat de personele capaciteiten daardoor onvoldoende tot hun recht komen. Dat acht ik operationeel onwenselijk.

Binnen de landmacht wordt daarom een nieuw Wapen voor Informatie Manoeuvre, bestaande uit twee korpsen, opgericht: het korps "Inlichtingen & Veiligheid", nodig voor een adequate operationele besluitvorming en operationele veiligheid, en het korps "Communicatie & Engagement" om niet-fysieke effecten te kunnen realiseren in het informatiedomein.

De oprichting gaat gepaard met uiterlijke militaire kenmerken, traditiebeleving en -inbedding. De korpsen zullen onder meer herkenbaar zijn met een eigen (baret)-embleem. De noodzakelijke voorbereidingen voor de oprichting zijn in gang gezet. Hoewel niet overlegplichtig heb ik vakcentrales en medezeggenschap geïnformeerd en hen aangegeven dat zij te allen tijde nadere toelichting kunnen krijgen.

De exacte oprichtingsdatum is nog niet duidelijk, maar mijn streven is om dit rond het einde van dit jaar te doen.

Het idee van een Land Information Manoeuvre Centre (LIMC) vloeit voort uit de DOKM-intensiveringen van de Defensienota 2018. Versterkingen op het gebied van informatie manoeuvre domein leiden tot het voornemen om te experimenteren over operationele toepassingsvormen. Vanwege de Corona-crisis en de behoefte aan *Situational Awareness* en *Understanding* ter ondersteuning van het Territoriaal Operatiecentrum (TOC) heb ik besloten deze experimentele capaciteit versneld te activeren. De inzet van het LIMC is er op gericht om op basis van open bronnen en met gebruik van rudimentaire *data science*, met respect voor de taakstellingen in het veiligheidsdomein en binnen wettelijke kaders (AVG), een beter begrip en inzicht te verzorgen, overigens, primair voor inzet in de eerste hoofdtaak. Dit inzicht draagt vervolgens bij aan de te ontwikkelen handelingsperspectieven. Tevens is het LIMC al experimenterend steeds beter in staat om *forecasting* te doen. De combinatie van analysecapaciteit, gedragswetenschap en *data science* leiden tot andere en vaak opmerkelijke inzichten[1]. De eerste resultaten van het LIMC zijn zodanig veelbelovend en waardevol voor informatiegestuurd optreden en derhalve de inzet en gereedstelling van de landmacht, dat ik deze capaciteit ga verankeren binnen het OOCL. Verdere ontwikkeling is nodig en heb hiervoor beleidsmatige en juridische steun gevraagd vanuit het kerndepartement.

Verhoging van de digitale weerbaarheid binnen de landmacht is nodig om onze moderne wapensystemen te beschermen tegen cyberaanvallen. Tevens eist het NAVO FMN programma dat NLD beschikt over een zogenaamde *Deployable Security Operations Centre*-capaciteit. Het cyberdomein beperkt zich niet tot het strategische niveau, ook op tactisch niveau is cyber een *enabler* en effectbrenger. Doordat het DCC de focus heeft verlegd naar het strategisch niveau, ontwikkel ik een beperkte tactisch cyber kerncapaciteit, primair voor het waarborgen van de cyberintegriteit van onze wapensystemen. Samen met de EOV-eenheid van de landmacht vormt dit de invulling van Cyber en Electromagnetische Activititeiten (CEMA). Dit richt ik in binnen het C2 Ondersteuningscommando (C2OstCo) van het OOCL.

De Robotica en Autonome Systemen (RAS) eenheid is in 2018 als experiment gestart en ingebed bij 13 Lichte Brigade in Oirschot. Dit experiment wordt opgeschaald met extra systemen. Voor de doorontwikkeling van de AI-component bijvoorbeeld is een samenwerkingsovereenkomst met het Nederlandse bedrijf DEMCON afgesloten. Mijn doelstelling om arbeidsextensiever – in concreto om met 30 % minder personeel – eenzelfde of meer operationeel vermogen te genereren, komt hiermee een stap dichterbij. Ik heb een projectkaart in voorbereiding om bij succes de RAS-eenheid op te schalen en als behoeftestelling in te dienen.

---

[1] De producten van het LIMC in het kader van de Corona-crisis worden dagelijks gebruikt in het TOC en vinden inmiddels breed aftrek bij onze civiele counterparts (veelal via het LOT-C). Daarnaast maakt het LIMC een wekelijks rapportage over bepaalde trends en duiden deze in een scenario/narratief. Dit is gerelateerd aan COVID en daarmee samenhangende gebeurtenissen, waaronder een duiding van nep informatie (zoals relatie COVID en 5G). Het LIMC maakt daarbij gebruik van niet-persoonsgerelateerde open bronnen, meta-analyses en algoritmes met een voorspellende waarde.

Ministerie van Defensie

Commando Landstrijdkrachten

Datum
4 augustus 2020

Onze referentie
CLAS2020010080

Tot slot

De ontwikkelingen binnen de informatieomgeving gaan snel en bieden vele mogelijkheden. Helaas bestaat er ook een keerzijde. Een keerzijde die kwaadwillenden kunnen uitbuiten en een bedreiging vormt voor Nederland en onze democratische rechtsorde. Een relevante krijgsmacht moet zich hierop voorbereiden en doorontwikkelen. Voor de landmacht zet ik met de oprichting van het Wapen van de Informatiemanoeuvre, met de vorming van een *Land Information Maneuver Center*, met verhoging van de digitale weerbaarheid en de oprichting van een RAS-eenheid concrete stappen in de fysieke, virtuele en cognitieve dimensie van de informatieomgeving Ik zie dit als een eerste tranche van versterking van het IGO in het landdomein, mede voortvloeiend uit de Defensienota 2018.

Ondertussen gaan we volop door met andere IGO-experimenten en innovaties in lijn met het gedachtengoed van de Defensievisie 2035. Zodra die experimenten succesvol zijn, zal ik – in overleg met CDS en DGB en uiteraard met inachtneming van de financiële kaders – met voorstellen komen de landmacht ter zake verder versterken

Hopende je hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

DE COMMANDANT LANDSTRIJDKRACHTEN

[redacted]

M.H. Wijnen
Luitenant-generaal

[redacted]

Van: [redacted], CLAS/ST CLAS/DIR K&O
Verzonden: vrijdag 20 november 2020 10:30
Aan: [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE ALGOST
Onderwerp: FW: LIMC

[redacted]
.....
Commando Landstrijdkrachten
Directie Kennis en Ontwikkeling
Ministerie van Defensie
Kromhout kazerne | Herculeslaan 1| 3584 AB | Utrecht | [redacted]
Postbus 90004 | 3509 AA | Utrecht | MPC 55A

[redacted]@mindef.nl
www.defensie.nl
.....

Van [redacted], BS/BOEs/IVD/Inspectie
Verzonden: dinsdag 25 augustus 2020 17:33
Aan: [redacted] CLAS/ST CLAS/DIR K&O
Onderwerp: LIMC

Geachte [redacted]
Vanaf maart ben ik vanuit Defensie ingezet in het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C). Op dit moment vervul ik [redacted]
In het LOT-C maken we gebruik van de producten van het Land Manoeuvre Information Centre. Uit mijn overleg met de commandant van het LIMC bleek dat het onzeker is of het LIMC in haar huidige vorm kan blijven voortbestaan. De civiele crisisorganisatie heeft veel profijt van de informatieverzameling en analyse van het LIMC en wil dit graag voortzetten. Het LOT-C heeft mij verzocht om te bekijken hoe we de inzet van het LIMC kunnen zeker stellen voor de komende maanden. Ik heb daarop een MSOB aanvraag voorbereid. In contact met de [redacted] van DOPS bleek dat er grote kans is dat deze aanvraag niet gehonoreerd gaat worden, omdat er teveel juridische bezwaren zijn. Maar op dit moment ligt er geen formeel civiel verzoek voor ondersteuning vanuit het LIMC, waardoor het beeld zou kunnen ontstaan dat het LIMC op eigen initiatief producten maakt.
In mijn contact met de [redacted] over dit onderwerp, verzocht hij mij om contact met u te leggen omdat u betrokken bent bij een vergelijkbare aanvraag voor ondersteuning van het LIMC aan de NCTV. Voordat het LOT-C de MSOB aanvraag formeel gaat indienen, zou ik graag kort contact met u of een van uw medewerkers willen hebben om te kunnen bepalen waar de weerstand in de Bestuursstaf nu zit en of het zinvol is om deze aanvraag ook daadwerkelijk in te dienen. De aanvraag wordt waarschijnlijk getekend door burgemeester Bruls in zijn rol als voorzitter van het Veiligheidsberaad. Ik wil zorgen dat er geen onnodige bestuurlijke commotie ontstaat, want dat zorgt mogelijk voor teveel spanning op dit dossier.
Kunt u mij aangeven op welke wijze het voor u het beste uit komt om dit te bespreken?
Met vriendelijke groet

[redacted]

LOT-C
(Landelijk Operationeel Team COVID-19)

Defensie

[redacted]@mindef.nl

Van: [redacted], BS/AL/DJZ/Clust. INT
Verzonden: dinsdag 25 augustus 2020 10:31
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH
Onderwerp: FW: HCSS paper over de juridische beperkingen van het verzamelen van informatie
Bijlagen: repliek [redacted] docx; 20200824_legal aspects of collecting infomation in the Netherlands.docx

Ter info, zie mailtrail voor duiding. Vanzelfsprekend zijn jullie eveneens van harte welkom om input te leveren.
Mvg,
[redacted]

From: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Sent: dinsdag 25 augustus 2020 10:28
To: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Subject: RE: HCSS paper over de juridische beperkingen van het verzamelen van informatie

[redacted],
Mag ik jou verzoeken om een kritische blik?
Dank,
[redacted]

From: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT
Sent: maandag 24 augustus 2020 15:56
To: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>
Subject: RE: HCSS paper over de juridische beperkingen van het verzamelen van informatie

[redacted]
Geheel eens met jouw overwegingen. Die maken echter ook dat een schriftelijke reactie wellicht toch beter is, omdat we die (a) dan als bewijs hebben van onze input en (b) kunnen hergebruiken waar nodig als dit opeens ergens in de organisatie omhoog komt.
Ik zal een aanzet schrijven.
[redacted]

From: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>
Sent: maandag 24 augustus 2020 15:21
To: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>
Subject: RE: HCSS paper over de juridische beperkingen van het verzamelen van informatie

[redacted] ik begrijp je reactie.
Wow, dit is een Art 11 [redacted] stuk en ademt het veel gehoorde mantra "als ik niet mag wat ik graag wil, dan kan ik niets meer". Het is helemaal geschreven vanuit wensdenken, waarbij iedere onderbouwing voor menig boude uitspraak volledig ontbreekt. Het geeft blijk van weinig realiteitszin en kennis van staatkundige verhoudingen.
Ook lijkt hierin wederom de telkens terugkerende denkfout gemaakt te worden dat de MIVD niet van defensie zou zijn.
De vraag is met welke opdracht dit stuk geschreven is. Als dat inderdaad is 'adviseer dat we mogen wat we willen', dan vraag ik mij af of een gesprek veel zin heeft. Gelet op het uiteindelijke advies voor het creëren van een juridische grondslag voor OSINT, lijkt het daar namelijk wel op.
Aan de andere kant kunnen we in een gesprek wel aangeven dat het advies al staand beleid en recht is, maar dan uitgevoerd door de MIVD ten behoeve van de krijgsmacht (en in samenwerking met de AIVD ook ten behoeve van andere nationale autoriteiten om de hybride dreiging breed het hoofd te kunnen bieden).

Van: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>
Verzonden: maandag 24 augustus 2020 14:05
Aan: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: FW: HCSS paper over de juridische beperkingen van het verzamelen van informatie

Art 11 [redacted]

From: [redacted]@hcss.nl>
Sent: maandag 24 augustus 2020 13:53
To: [redacted] BS/AL/DJZ/Clust. INT [redacted]g@mindef.nl>
Subject: HCSS paper over de juridische beperkingen van het verzamelen van informatie
Geachte [redacted],
Hierbij zend ik u de draft versie vd two-pager over de juridische beperkingen vh verzamelen v informatie, zoals afgesproken in uw email dd 7 augustus.
Ik benadruk dat dit een draft versie is. Voor mij zijn twee zaken belangrijk:

1. Heb ik gegevens uit de DJZ documenten verwerkt die niet in een HCSS document zouden moeten staan?
2. Hebt u wellicht aanvullingen of verbeteringen vwb het juridische aspect in dit document?

Groet,
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]@hcss.nl

The Hague Centre for Strategic Studies

Lange Voorhout 1
2514 EA The Hague
The Netherlands

+31 (0)70 318 48 40
info@hcss.nl
www.hcss.nl

Chamber of Commerce 27245148 The Hague Disclaimer

[redacted]

Van: [redacted]., BS/AL/DGB/DSK
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 15:43
Aan: [redacted]/AL/DGB/DSK/VRZMLAPN
Onderwerp: FW: Bijeenkomst LIMC, korte agenda en locatiewijziging

Opvolgingsvlag: Follow up
Vlagstatus: Met vlag

Van: [redacted], CLAS/ST CLAS/DIR K&O
Verzonden: dinsdag 25 augustus 2020 21:32
Aan: [redacted] BS/AL/HDB/Proj Off ; [redacted] BS/AL/HDB/ProjafdCHU ; [redacted] BS/AL/DJZ/Cl. NTRH ; [redacted] CLAS/OOCL/HQ/LIMC ; [redacted] CLAS/OOCL ; [redacted] CLAS/ST CLAS/KAB/SIE JZ/BUR O&I ; [redacted] BS/AL/DS/DAOG/Afd. OpGrh ; [redacted]., BS/AL/DS/DOPS/J2 INTEL
CC: Wijnen, MH, LGEN, CLAS ; [redacted], CLAS
Onderwerp: Bijeenkomst LIMC, korte agenda en locatiewijziging

Allen

Hartelijk dank voor jullie bevestiging van deelname aan het overleg. Op basis van het aantal deelnemers heb ik een grotere zaal gereserveerd zodat we zeker de gestelde covid richtlijnen in acht kunnen nemen. **We komen bijeen in de Pontonnierszaal in geb K2, KHK. Tijdstip 1515-1700, zaal open vanaf 1500.**
Er zijn geen stukken vooraf verspreid. [redacted], C-OOCL, sluit iets later aan ivm een interne afspraak met de medezeggenschap van zijn eenheid

De concept agenda is:

1. Welkom
2. Korte introductie vzv noodzakelijk
3. Setting the scene: het LIMC, wat is het? Hoe werkt het etc? dzv [redacted]
4. Vragen en discussie
5. Standpuntbepaling en way ahead.
6. Afspraken vervolg

Tot morgen

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Commando Landstrijdkrachten

Directie Kennis en Ontwikkeling (i.o)
Ministerie van Defensie
Kromhout kazerne | Herculeslaan 1| 3584 AB | Utrecht | [redacted]
Postbus 90004 | 3509 AA | Utrecht | MPC 55A

[redacted]
[redacted]@mindef.nl
www.defensie.nl